

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
5-basabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólír sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, július 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesércikk: A pénzügyminiszter nyilatkozata.**
- A makói kiállítás.**
- Egy örült leány Odysseója.**
- Hogyan fogták el Falkait?**
- Botrány Ós-Budavárban.**
- Hajssa a színházakért.**
- Elárverezett nagybirtok.**
- A Tafler-cég fizetésképtelensége.**
- Az áruló morfiom.**
- A Szelle-ügy fejleményei.**
- A színpad és a toltette.**
- Szerencsétlenség a Drávatoroknál.**
- A terdei pénzhamisítók a kurján.**
- Tárca: Fickó. Irta: Ifj. Lónyay Sándorné.**
- Csarnok: A halhatatlanság. Irta: Pekár Gyula.**

A pénzügyminiszter nyilatkozata.

Arad, július 11.

Nincs most az országban érdekfeszítőbb téma, melyről írni és szólni lehetne, mint a pénzügyminiszter körmöcbányai beszéde. Az ország tisztviselői kara ideges lázzal foglalkozik a saját legközvetlenebb érdekeit érintő kérdésekkel. — Az egész magyar sajtó s az egész ország közvéleménye rokonszenves melegséggel karolja fel és támogatja a tisztviselők ügyét. Sehol egyetlen ellenvélemény. Inkább többet követelünk a tisztviselők részére, semhogy az ő igényeiket redukálni óhajtanók — s ime, Lukács László, az ország pénzügyminisztere megszólal Kör-

möcbányán és rideg egyenességgel ellene szól az általános közakaratnak.

A pénzügyminiszter kétségtelenül leg-hivebb benső meggyőződését fejezte ki, mert ha nem ezt akarta volna cselekedni, könnyű lett volna neki általános szólásformákkal valamely kodves formájú spanyol-fal mögé bujni, ez sokkal könnyebb és népszerűbb lett volna, mint kimondani az ő benső meggyőződését ridegen és leplezetlenül.

Amit mondott, azt most már egy intelligens nagy társadalmi osztály — a nemzetfentartó elemeknek egy nagyon jelentékeny tényezője, a magyar tisztviselői kar — fogja nyugodt lelkiismerettel és higgadt, körültekintő megfontolással mérlegelni.

Ha nem mondta volna, vakon haladtunk volna e nagyfontosságú kérdés megoldása elé. A régi receptek szerint persze haladt volna a karaván a maga útján és végül az történt volna, amire a tisztviselői kar legkevésbé számított, de, amiben végtére is kénytelen-kelletlen muszáj megnyugodni.

Ezuttal másképpen lesz és másképp is kell történni a dolognak. A pénzügyminiszter nyilvánosan mondta meg azt, a mit más időkben csak a minisztertanácsban lehetett volna elmondani és ezzel utat engedett minden megfontolt és figyelemre érdemes ellenvéleménynek. Lássuk

most a mások véleményét, nézzük a jobbat, a helyesebbet.

Nem tagadhatja senki, hogy amit a pénzügyminiszter mondott, az igazság. De nem lehetetlen és hisszük, hogy a magyar tisztviselői kar megkeresi a maga javáért azt a másik pozitív igazságot. Ha megtalálja, nem lesz nehéz helyzete, mert mellette van a nemzet közvéleménye, mellette van a közakarat és mellette van maga a pénzügyminiszter, aki éppen olyan igazat mondott akkor is, midőn a tisztviselői érdekekhez való szimpáthiáját fejezte ki, mint később, midőn az anyagi lehetlenségre apellált.

Es ha már adóemeléstről kellene gondoskodni, vajjon nem találkoznék-e mód egy olyan adóemelésre, mely a polgárság terheit nem növeli elviselhetlen arányokban.

Hiszen bölcsen tudja mindenki ebben az országban, hogy azok az adók, melyeket az állam s a község kér tőlünk, csak egy kicsiny hányadát képezi a mi közterheinknek. A társadalmi adók az ő rendszertelenségükkel keményebben nyomják a polgárság vállait, mint azok, melyeket a közpénztárakba kell befizetnünk. Vajjon nem volna-e lehetséges ezektől a társadalmi adóktól törvényhozás útján menteni az ország közönségét és azt a tenger pénzt, ami e réveken terheli az előfizető polgárságot, — nem lehetne-e a tisztviselők helyzetének javítására fordítani.

TÁRCA.

Fickó.

Irta: Ifj. Lónyay Sándorné.

Mikor a három hónapon át becézett hizók egyike alatt egy reggel öt szép kis rózsaszín malacot találtak, Mária asszonyt majd megütötte a gúta. Hiába volt hát az a sok finom mosogatólé, a korpa, meg a patikai áron vett kukorica. Vége van. Becsapták. Most már kezdheti előlről a hizalást.

En éppen a gyermekekkel játszottam a szönyegen, mikor bejött hozzám, hogy az újságot bejelentse:

— No, kezét csókolom, — kezdte — hogy így rászédjenek, soh'se hittem volna. Még hozzá, kilenc közül magam választottam a Jánosnapí vásárkor.

Mikor befejezte a tényállás előadását, felsőhajtott.

— Már most mit csináljunk a malackákkal?

— Dobja őket a Rákosba, — válaszoltam lakonikusan, de Mária asszony erről hallani se akart.

— Olyanok mint a vakart hal, — magyarázta — mégis kár volna érettnük.

Ez a felvilágosítás ugyan én reám nézve teljesen kárba veszett, amennyiben a „vakart hal“-nak előnyeiről éppen nem voltam meggyőződve, de az egyszer szokásom ellenére nagylelkű voltam és megkegyelmeztem az öt kis malac életének.

Az ember nem is gondolná, milyen messze-ható következményei vannak egy ilyen eseménynek: hogy ez időtől kezdve a Mária asszony levelei fiához — aki a ruttkai gépgyárban volt műlakatos — rövidebbek lettek; hogy a rántást — mert az etetés erre az időre esett — az inasnak kellett kavarni, s hogy ennek folytán az inas dolgát a német leány végezte; hogy a gyermekek körüli teendő teljesen a francia kisasszony nyakába zudult — az még semmi.

Ha a gyermekek jókedvükben lármázni kezdtek, egyszerre — közöttük termelt Mária asszony s e szavakkal: „Lelkecskéim, éppen most aludtak el a kis malacok“ — csendre intette őket. És a két szegény kicsike ezentul már lábujjhegyen járt a kertben s csak suttogva mert beszélni egymáshoz.

A szomszédnak is minduntalan panasza volt:

— Asszonyom, kérem, ne engedje szabadon bocsáttatni a malacokat. — tegnap kirturák a kerítésem alját, bebujtak a kertbe, letörték oltásaimat, meg így, meg úgy, s ha én, — midőn a stréber állatkák virágágyaimig merészkedtek — rájuk uszítottam Max nevű bullterrieremet, — egyszerre megvolt a baj: Mária asszony sirni kezdett s a haját tépte kétségbeesésében s annyira vigasztalhatatlan volt, hogy nekem a béke helyreállítása kedvéért más bosszuállási módról kellett gondoskodnom s azt előre bejelenteni neki.

— Mária asszony hallja — szóltam hozzá, — valahányszor a maga malacai kárt tesznek az

én virágos kertemben, én mindannyiszor leviszem a kutyát a zöldséges kertbe és mindannyiszor kivajatok vele egy bokor krumplit, salátát, vagy paradicsomot.

Ez hatott. Ezentul már csak napszállat után jöttek ki a malackák a házikójukból egyegy fél óracsukára, a Mária asszony jelenlétében és őrizete alatt. Így telt aztán nap-nap után, a malacok erősödtek, s már nem ragaszkodtak feltétlenül az anyatejhez, sőt annyi hajlamot kezdtek mutatni az önállóságra, hogy elhatároztuk: kiadjuk őket a legelőre.

Nem szándékom a bucsuvétel keserveit ecsetelni: elég az hozzá, egy szép napon a kondásfiu eljött értük és kihajtottta őket a mezőre.

Harmad- vagy negyed-nap ezután kicsi fiamnak kedve támadt megnézni, hogy merre van a malacoknak „új hazája“, s ez egyszer eltérve rendes utirányomról, arra mentünk sétálni s mikor megpillantottuk a disznónyáját, megállottunk, s beszédbe ereszkedtünk az öreg kondással.

Gyönyörű szép nap volt. Zöld füvel ellepett lankás hegyoldalon legelészett békésen a nyáj; a nap melegen sütött az alattunk elterülő haragoszöld buzatáblákra s a kékesbe játszó gabonára. — Amott pedig, a vasuti sínen túl, arany szemű sárvirágokkal ékes rét terült el, melynek mocsaras, vadvizes részéből éles vészkiáltással rebent fel egy-egy fészket feltű bibic. Mellettünk, a két összehajló domb aljában egy magános v. dkörtefa szórta le a földre fehér csillagvirágait, — Néha-néha

Hisz ujabban már ugyis minden közjótékonyági és közsegélyzési intézményt államosítani kezdünk. A munkaközvetítés, a munkások nyugdíja, az árvák és elhagyottak segélyezései, a munkaképtelenek menedéke, hét éven aluli és hét éven felüli gyermekek nevelése, a betegek kórházi gondozása, a vakok, némák és hülyék nevelése állami feladattá vált s a községi szegények eltartása községi feladattá tétett. Miért tehát még mindig a tengernyi társadalmi adó?

Az ország hálájára tarthatna számot az, aki ettől a köztehertől megtudná szabadítani az ország lakosságát, — de fel szabadulna e révén oly hatalmas alap, melyre bátran ki lehetne róni azt az adót, mely a tisztviselők jogosult igényeinek kielégítésére alkalmas.

Nem könnyű dolog, amit e néhány sorral próbáltunk kifejezni, de nem lehetetlen és keresni kell ezen a nyomon, vagy más alkalmasabb nyomokon azt a pozitív igazságot, mely a pénzügyminiszter igazságaival szembe állítható.

Aki elég bátor volt kimondani a maga igazságát, az nem fog visszarettenni a mások igazságának elismerésétől sem.

P.

A makói kiállítás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, július 11.

A mai naptól kezdve a kiállítás összes albizottságai megkezdik működésüket, hogy a megnyitás napjára, mely erősen közeleg, minden a legnagyobb rendben és készen legyen. Kedden este 8 órakor a végrehajtó-bizottság tartott fontos ülést, melynek érdekességét nagyban növelte az, hogy részt vett az ülésen *Justh Gyula* országos képviselő, a kiállítás egyik diszelnöke is.

A kedden este tartott végrehajtó-bizottsági ülésnek egyik legfontosabb s legnagyobb érdeklődést keltő tárgyát *Hegedüs Sándor* kereskedelmi miniszter, a kiállítás védnöke fogadtatásának megbeszélése képezte.

Justh Gyula orsz. képviselő szólalt első

sorban fel s arra kéri a bizottságot, hogy a fogadásnál a legnagyobb fényt és pompát fejtse ki. *Hervay István* és *Cseresnyés János*, a végrehajtó bizottság elnökei hasonló szellemben szólaltak fel s a végrehajtó-bizottság egyhangú lelkesedéssel hozzájárult előterjesztéseihez, mely nagyjában körvonalozva a következő lesz.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter — az eddigi megállapodások szerint nejevel, leányával, fiával és ennek nejevel — július hó 21-én délután indul Budapestről a gyorsvonattal és este fél 8-kor érkezik Makóra. A miniszter elé Szegedig beutaznak *Kristóffy József*, *Justh Gyula*, *Babó Lajos* orsz. képviselők, *Hervay István* végrehajtó-bizottsági elnök, *Barna Sándor* főtitkár és a végrehajtó-bizottság több tagja, körülbelül 15-én. A minisztert megérkezésekor *Cseresnyés János* h. polgármester fogja üdvözölni, azután bevonulás a városba lovas banderisták és fehérruhás leányakkal. A miniszter *Dessewffy Sándor* püspökhöz fog szállani s este fél 9 órakor megjelen a makói dalárda által tiszteletére rendezendő nagyszabású hangversenyen. A hangverseny a színház-helyiségben lesz. Este 10 óra után a szegedi honvéd zenekar szerenádót ad a püspöki rezidencia előtt. Másnap reggel 8 órakor fogatokon, lovas banderisták vezetése mellett megy ki a miniszter a kiállítás megnyitására. A kiállítás területén a végrehajtó-bizottság élén *Hervay István* elnök üdvözli a minisztert s felkéri a kiállítás megnyitására. Megnyitás után megtekinti a miniszter a kiállítást, majd visszahajtat a püspöki rezidenciába, hol a különböző küldöttségeket, közöttük a református egyházét, fogadja. Délután 1 órakor banket lesz a kiállítási vendéglőben a miniszter és kísérte tiszteletére, este pedig elutazás.

A miniszter Makón tartózkodásának ideje az ünnapélyek láncolata lesz s hogy ez minden ízében a legfényesebben fog sikerülni, arra garancia az a nagy ügybuzgóság, mellyel az egyes bizottságok fogják teljesíteni s végrehajtani a reájuk bízott feladatokat.

A végrehajtó-bizottság másik nagyfontosságú határozata a kiállítási jegyek bérbeadása. *Sommer János* és *Abendschein György* tettek ajánlatot, hogy a jegyekért megadják a bizottság által előírányzott 8000 korona haszonbért.

Nagy vitát keltett a bérbeadás kérdése, amely azzal végződött, hogy a bizottság többsége elfogadta az ajánlatot s a szerződés megkötésével *Wizinger Károly* ügyvédet, kiállítási igazgatót bízta meg. A bizottság e határozatát csak helyeselni lehet, mert — eltekintve attól, hogy a vállalkozókban az erkölcsi és anyagi garancia teljes mértékben megvan — ilyen vállalatnál házi kezelésről szó sem lehet.

A végrehajtó-bizottság a kiállításról kalauzt, utmutatót készített, mely a kiállításnak minden tekintetben hű képe s a közönségnek jó vezetője, utbaigazítója lesz. Körülbelül 200 oldalra fog terjedni ez a nagyszabású munka, amelyet *Edvi Illés László* főtitkár közreműködésével *Irlanda Dezső* kiállítási titkár fog szerkeszteni.

TÁVIRATOK.

Az orosz bank bukása.

Charkov, jul. 11. A charkovi agrárbank részvényesei mai közgyűlésükön elhatározták, hogy a volt igazgatóság és felügyelőbizottság tagjai ellen megindítják a büntető eljárást.

Kína.

Sanghaj, jul. 11. Kínai lapok jelentése szerint *Pucsin*, a törvényes trónörökös atyját, *Tuan* herceget, a Sanszi északi határán lévő *Julin* vidékére követte, a hol állítólag idegenellenes kínai hadsereg táboroz.

Hajza a színházakért.

(Arad, Debrecen, Szeged.)

Arad, július 11.

Többek között három nagy vidéki városban *Aradon*, *Szegeden* és *Debrecenben* járt le a színházak direktóinak ideje s mind a három város új társulattal új színigazgatót akar. A negyedik állomás, *Temesvár-Buda* már visszaszerezte a maga *Krecsányiját*. *Pozsonyban* anarchia van. *Kassán Szendrey* az ur s ő szenvedte csak legközelebb is *Festetich* urnak egy újabb okvetetlenkedését. *Kolozsvártt* virágvasárnap óta *Megyeri* kísérletezik a *Bölny-regime* elfeledtetésén.

Ergo Arad, Debrecen és Szeged színházai között folyik most a versengés.

piszkos hópihékkal telt meg a levegő: az elvirított pongyola-pitypang szirmait hintette reánk a langyos nyári szellő, azét a virágét, melyet a nép — rövid élete miatt — így nevez férfihűség.

Az öreg kanász egyik kezével botjára támaszkodva állott. A másikból ellenzót csinált a szeme elé és így szólt:

— Eső lesz, ifiasszony. Lefelé megy a füst a masina torkából. Meg aztán van, a mi biztosabban mondja ennél: a rossz lábomban lövöldözést érzek.

— A vér lüktet benne — magyaráztam halkán fiamnak, aki kérdőleg nézett reám.

— Hát aztán mi lelta a lábát, öreg? — kérdeztem tőle résztvevően.

Közelebb jött hozzám.

— Régi baj ez már, kérem alásan, — azal körülnézett, nem hallja-e más és titokzatosan hozzátette: — A szomszédasszony babonázott meg, a mért észrevettem, hogy a tilosban jár. Ha Isten éltet, éppen kilenc esztendeje lesz kukoricahántáskor. Ehun la, az a kutya az oka mindennek.

Odanéztam, a hová mutatott.

A sertéskonda szélén egy kicsi, villogó szemű, maszatos, fekete kutya feküdt — a szeme ide-oda forgott, mint a golyó. — egyszerűen nesztelenül felállott helyéről s a nyájnak egyes elmaradozó tagjait vizsgálta. S mindezt oly csendesesen, oly gyakorlottsággal, oly előrelátással tette és annyira minden láрма nélkül, hogy valósággal bámulatba ejtett.

— Olyan okos az, kérem alásan, mint egy ember, — mondta az öreg dicsekedve. — Ak-

kor éjszaka is ez költött fel a makogásával. Azt hittem, tolvajok járnak. Hát nem nagyot csalódtam, kérem alásan: az volt az, tolvaj a legrosszabb fajtából, — tiltott csókot, ölelést jött lopni.

Elhallgatott. Kopott szürének ujjával végigtörölte a száját, botjának jobb támaszt keresett a földben, aztán egész súlyával rádől, úgy, hogy minden pillanatban attól félttem, elesik.

— Mig a szomszéd kinhált a kazlak tövében, hogy már pitymallatkor munkába álhason az odaszögellő kukoricaföldön, a menyecs-két a kerítés mellett azt a tüzesszemű legény tartotta a kezei közt, a kiről a jó öreg anyjukom előre megmondta az utolsó fosztóba: Te *Marcsa*, nem jó vége lesz ennek a dolognak. Hát, kérem alásan, a hogy már mondtam is, mikor kinyitottam a pitvarajtót, ez a kutya egyszerre átrepült a kerítésen, s úgy torkonkapta a legényt, hogy jó időbe telt, míg meg tudott tőle szabadulni.

Az asszony sikoltozva rohant be a házba, én meg csendesesen visszabujtam az ágyamba. Még a szűrt is a fejemre huztam — akit pedig nem szoktam soha tenni. — Ugy szégyeltem magam, mintha engem kaptak volna a lopáson.

— Hát aztán? — kérdeztem én, mikor elhallgatott.

— En az asszony előtt sohasem tettem erről említést, de azért azontul nem tudott rám jó szemmel nézni. Tudja Isten! Talán röstelkedett előttem, vagy félt, hogy szólok az urának. . . Pedig ez soha se jutott az eszembe. — Aldott jó ember volt, nem ártott a légy-

nek sem, aztán úgy bízott az aszszonyában, mint a jó Istenben. . . Minek busítottam volna? Aztán meg — tetszik tudni — tisztességes ember nem szokott aszszonyt bajba keverni.

Kihuzta magát s zsiros tarisznyáját, mely hátracsuszott kissé, egy vállrántással helyreigazította.

— Hanem a lábam, a lábam soh'se volt a régi azóta a sötét, csillagtalan éjszaka óta. . . Az orvos azt mondta, meghűtöttem, hogy a meleg ágyból egyszerre leszálltam a hideg téglapádimentumra, de én tudom, hogy az az aszszony rontott meg. . .

Bevégezte; s hogy én elgondolkozva néztem arra, a merre a kis kutya feküdt, odakiáltott:

— Fickó! — s a kutya engedelmesen szaladt hozzá, ráfüggesztette okos tekintetét s farkcsóválva várta parancsait.

— Fickó — ismételte az öreg — nézd, az a rongyosfűlű a buzába akar menni!

A kutya gyors szökéssel iramodott tovább és egy pillanat alatt megfordította a deztort, majd visszajött a gazdájához s lefeküdt a lábai elé.

— A jobb szárnyon is elmaradt kettő — szólt amaz olyan hangsúlylyal, mintha gyermekkel beszélne; azután még két-három rendeletet adott a kutyának, a melyet ez mindig pontosan végrehajtott.

Nem tudtam hová lenni a bámulattól. Ez a kutya nemcsak hogy névről ismerte a nyáj összes sertéseit, de azzal is tisztában volt, melyik a buzavetés, melyik az árpa, mi a hajlat

Nem tudjuk, feltűnt-e másoknak is, hogy hogy még eddig nem tapasztalt heveséggel folyik a hajsza a színházak után. Mindennap új és új direktorjelöltekről hallunk. Az ember oda van a csodálkozástól, hogy ni, Magyarországon hány színházi szakember van. Hátha a nagyközönség egészen ismerné a kulisszák titokzatos világát. Akkor azt is tudná, hogy igen sok direktor mögött csöndes kompánisták, fiánáciákat vagy egyéb kötelmeket vállalt társdirektorok állnak. Akkor csodálkoznék még igazán a direktorjelöltek légióján.

Sokat panaszkodunk mi is a vidéki színház nyomorúságai miatt. Van is nyomorúság elég. De az már mindnyájunk előtt ismeretes, hogy a legtöbb nagy vidéki színház jó üzlet. Üzletet mondtunk, de ne ütődjék meg rajta senki. Csak lássuk tisztán a dolgokat. Éppenséggel nem olyan nagy baj az, ha a színházgazgató üzletember. Csak aztán jó üzletember legyen! A jó üzletember sohse feledkezik meg a közönségről. Nem is csapja be soha. Mert jól tudja, hogy a közönség gráciájából él. A jó üzlet-ember tehát ép úgy, ép olyan lelkiismeretesen szállít a közönségnek pompás műsort, kifogástalan társulatot, művészi előadást, mint a jó rövidáru kereskedő kiváló gyártmányú cipőt, divatos és tartós keztyűt és kalapot stb. Nem kell hát az üzlet szótól félni. Sokszor becsületesebb szó ez művészi vonatkozásban is a misszionál, például, mely gyakorta csak szánalmunkra, felgerjedéseinkre utazik, de ellenszolgáltatást a pénzünkért alig ad.

A növekvő hajsza a nagy vidéki színházak után alkalmat ad nekünk, hogy gondolkozni próbáljunk valamint azon, hogy nem volna-e jobb, ha a nagy vidéki színházakat a mostani ellenőrzés mellett egyszerűen pályázat útján bérbeadnók? . . . A nagy városok színházi közönsége egyre s rohamosan nő. A színházakért folyó lázas verseny azt mutatja, hogy a színház most sem épen rossz üzlet. Soha ki nem elégitett kulturális és egyéb álmainkat nem helyesebb volna felcserélni egy kis bérletpénzzel s a mostaniaknál mindenestre magasabb nivóju színházi élvezetekkel? Mert az a színházgazgató, a kinek a kezét kicsinyes, jól ismert befolyások nem kötik, de a nagyobb rezsi rászoritja arra, hogy magának meghódítsa

a közönséget, nem megbízhatóbb a színházgazgatók mostani százfelől ráncigált típusánál?

Bizony, jó lesz ezen már gondolkozni. Előbb-utóbb — Magyarországon harminc évi késéssel jönnek rá kipróbált igazságokra — ugyis áttérünk erre a rendszerre. Nyugati országokban ez a legtermészetesebb állapot már. S ha valaki a mi speciális nemzetiségi viszonyainkra hivatkozással felel, hát az a válaszuk, hogy a bérletrendszert csak a nagy vidéki városokban kellene előbb meghonosítani. Meg aztán az új rendszer éppenséggel nem zárja ki a nemzetiségi akciót sem.

A színházakért folyó hajsza fontoltassa meg e dolgot velünk.

Botrány Ős-Budavárában.

(Kossuth-gyalázó felvonulás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, július 11.

A budapesti ugynevezett „ősbudavári“ tingli-tangli, lebujszók, kozmopolita erkölcsöknek, bachanáliáknak és orgiáknak hírhedt színhelye, hol a közönséget gyilkolják napról-napra, a legcsunyább merényletre vetemedett. Őriási plakátok napokon át, nagy népünnep ígéretével csalogatták ki a közönséget. Ős-Budára. Program szerint Kossuth Lajos new-yorki bevonulását kellett volna bemutatni.

A kik a történelmi valóságot ismerik, a kik tudják, hogy Kossuth amerikai szereplése milyen lángoló fejezete annak a nemzeti eposzának, a melyet történetünknek ez a hőrszása szinte egyedül folytatott le a tengerentúl távol világreszeiben, nem is vártak egyebet, mint hogy a küszöbön álló látnivalók mikroszkopikus, halvány másolatai lesznek annak, ami tényleg megtörtént.

A mit azonban Ős-Budavárában bemutatnak, nem volt egyéb, mint izetlen paródiája a Kossuth Lajos new-yorki bevonulásának. Kossuth Lajos olyan kíséretben jelent meg, hogy ahhoz az Ocskay L. és Borbély Balázs híres „rongyos gárdája“ a Watteau ecsetjéről kopizált versaillesi pástoridill. A „tengerészek“ pedig, a kik a kormányzó kocsiját nyomon követték, olyanok voltak, hogy Lucullus restelte volna

csördítette a juhogóját s kiáltásaira a fürge kis fekete pincsi helyett lomhán állott fel helyéről egy hosszú, cafatosszörű kuvasz.

— Hát az öreg hova lett? — kérdezte kis fiam, rögtön barátságot kötve a legényyel.

— Beteg — felelt az vállatvonva. A mióta a kutyáját meglőtték, nem bír magához térni.

— Hát csakugyan megveszett? — tudakoltam most már én is érdeklődéssel.

— Nem az, kérem alálassan. Hanem tetszik tudni, olyan az a kisvárosi tanács: az urét szaladni hagyja, ha az ördög bujt is belé, a szegényét még akkor is elpusztítja, ha semmi baja sincsen. Hogy a Fickót lelőtték, az öreg egyszerűen ágyba esett. A doktor azt mondja: az öregség bántja. De ő egyre csak azt hajtja: a Fickó hiv maga után . . .

Elhallgatott, s egy nagyot csördített a karrakkal. A sertések egyszerűen felálltak helyükről s kavarogni kezdtek. Néha-néha kivált egy a csoportból, s nemsokára másik csatlakozott hozzá, akkor összemaradtak s visszatértek szépen a többiekhez. Majd megindult lassan szép sorjában az egész nyáj, sűrű porfelleget hagyva maga után, mely olyan volt a nap fényében, mint valami finomra szitált aranyeső.

Es amikor eltűntek a szemem elől, még akkor is mindig egyre a fülemben csengett az öreg kondás fájdalomtól reszkető hangja, a melyben annyi bizalom csendült meg a Gondviselés iránt:

— Oreg ember vagyok, hetvenöt esztendő. de szívesen adnék tiz évet az életemből, ha a kutyámon nem ütne ki a veszettség . . .

a halak előtt, ha emberei ilyen rabszolgákat dobáltak volna a halastavakba.

S ennek az izetlen komédiának valaki oda-kölcsonozta a nagy idők eleven hagyományait, a mi jó öreg 48-as veteránjainkat, a kik rendes körülmények között Kossuth Lajos sirja, Battyány mauzoleuma s a nemzeti kegyeletnek egyéb ilyen zarándokhelyei előtt állanak disz-örséget!

Ha valami bukaresti, bécsi vagy szentpé-tervári imosztor rendez ily paródiát, bizonyos, hogy az egész művelt kulturvilág megbotránkozással visszautasította volna. Tessék csak elképzelni: a magyar közönség, a melytől fejenkint egy korona belépődíjat szedtek, kikacagta Kossuth Lajost, kikacagta a 48-as honvédeket s harsogó hahotával kísérte az egész jelenetet, mely pedig személyeivel és külső képével a magyar történet egyik legragyogóbb epizódját másolta. Gyilkos komikum volt ez, a mely azonban élével nem csupán annak a mulató helynek szánalmasan ügyetlen impresszároi ellen, de a magyar lélek kegyelene ellen is fordult. Az éjjeli tanyák gazdáit visszakellene tartani az ily botrányok előidézésétől, hogy tingli-tangli lelkük ne vállaljon olyan feladatot, a melyre se erejük, se izlésük, se hazafias ihletésük, de pénzük sincsen.

Egy örült leány Odyszeája.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Fiume, július 11.

Oriási felháborodást keltett itt Fiumében és Abbaziában e két tengerparti város, illetve fürdőhely rendőrségeinek lelketlen, szívtelen eljárása. A kikötőváros közönsége most egyébről sem beszél, mint egy szerencsétlen, örült leányról, a kit bámulatos cinizmussal majd ide, majd oda hurcolnak, — a humanizmus nagyobb dicsőségére.

Az eset különben a következő:

Az abbáziai rendőri hatóság kedden egy fiatal örült leányt küldött át Fiuméba, hogy ott a kórházba elhelyezzék. A fiumei kórház azonban telve van betegekkel s a fiumei rendőrség minden további gondolkodás nélkül egy rendőrrre bizta az elmebeteget és újból átküldte Abbaziába. Az abbáziai rendőrség sem volt rest, hanem rögtön újból visszaküldte a leányt Fiuméba, a hol a rendőrség ismét tudni sem akart róla.

Mit tett tehát a rendőr?

Bevitte a leányt egy szállodába, ott szobát bérelt a számára, rázárta az ajtót s aztán mint a ki jól végezte a dolgát, elment s ott hagyta az örültet magára. A szerencsétlen teremtés csakhamar *örjöngeni* kezdett és tört-zuzott mindent, a mi a keze ügyébe került. A szálloda tulajdonosa a rendőrséghez szaladt és az elszállítás iránt sürgős intézkedést kért. Elvitték tehát a leányt a rendőrségre és ott egy szobába zárták el és tegnap szerdán újból elküldték Abbaziába — a fürdőző közönség nagy megbotránkozására.

Miután azonban a leány állítólag magyarországi illetőségű és Abbaziában hely nincs az elhelyezésére, — a fürdő rendőrsége legalább ezt állítja, — rendőri hatóság elhatározta, hogy ma újból visszafogja küldeni az elmebeteget Fiuméba, még pedig azzal a szigorú meghagyással, hogy tegyenek vele Fiumében, a mit akarnak, de Abbaziába ne küldjék többé, mert jelentést tesznek a miniszteriumban.

A lelketlen eljárás pedig egyaránt izgatja a közönséget, mert helyesen úgy gondolkozik, hogy mindakét rendőrség hibás. Itt is, ott is vannak orvosok elegendő számban, hogy ideig-óráig ápolás alatt lehessen a leány, a mig végleg eldől, hogy melyik helyet illeti meg a fel-

s mi a hegyeteje, sőt még a szélrózsának sem volt titka előtte.

— Hogyan bírta így betanítani? — kérdeztem tőle csodálkozva.

— Hej! — felelt az öreg — sok idő kellett annak, ifiasszony. Tiz éve vagyunk már egy kenyéren a Fickóval, nem csoda hát, ha megértjük egymást. A multkor a csabai kanász megakarta venni tőlem, de nincs az a ropogós százas, akiért odaadnám! Hanem egy baj van, ifiasszony. A pék kutyája megveszett, és hogy kergették, tegnap este erre szökött és megmarta. Oreg ember vagyok, kérem alálassan, hetvenöt esztendő, de tiz évet szívesen odaadnék az életemből, ha ki nem ütne rajta a veszettség . . .

Reszketett a hangja, s a hogy felnéztem reá, egy könyecseppet láttam megcsillanni mélyen bennülő, jóságos szemeiben . . .

Nagyon sajnáltam az öreget, de nem volt kedvem vigasztalni. Végre is: a gyermekek velem voltak és a veszett kutya utoljára nem tréfa dolog. Bucsut vettem tehát tőle s siettünk hazafelé.

Hosszu idő mulva egyszer újra arra sétáltunk.

A sertésnyáj most is ott volt a régi helyén, a körtefáról lehullottak már a virágok, s helyüket apró, hosszukás zöld gyümölcsök foglalták el. A buzát, gabonát ellepte a finom, reszkető sárga por. A nap most is melegen sütött, a madarak is csiripeltek, csak az öreg kondás nem volt sehol . . .

Helyette egy fiatal, oátortekintetű legény

ügyelet és az örült elhelyezése. De az ide-oda hurcolás méltán botránkoztat meg mindenkit.

Természetesen mindenki izgatottan lesi, mi lesz a vége a herce-hurcának és még hány-szor fogják id-oda küldözgetni azt a szegény élő halottat?

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Kéményseprők gyűlése.** A múlt évben megalakult „Magyar Alföldi Kéményseprők Ipartársulata” *Szvetics* Bernát elnökle alatt vasárnap tartotta első rendes közgyűlését *Békés-Csabán*, mint a társulat székhelyén. A közgyűlés tudomásul vette a választmányának első évi működéséről lőterjesztett jelentését, ez után az évi pénztári zárszámadást és vagyon-mérleget vette tudomásul. A választmány, illetőleg az elnök indítványára tiszteletbeli tagokul egyhangulag megválasztották: *Ronchetti* József nyitrai kéményseprőt, a Felső-Magyarországi Kéményseprők Ipartársulatának elnökét és *Nessi* Pál dr., a budapesti kéményseprők ipartestületének ügyészét. A tisztikar és választmányi tagok a régié maradtak. Végül a közgyűlés elfogadta a vármegyei kéményseprési szabályrendeletek módosításának tervezetét és az ez iránti terjedelmesen indokolt kérvényt, mely a szabályrendeletek egyöntetűen leendő megállapítása iránt Békés, Arad, Csanád, Bihar és Jásznagykunszolgok vármegyék törvényhatóságaihoz fog benyújtani. A közgyűlésen résztvevők között voltak Arad, Bihar, Csanád és Jásznagykunszolgok vármegyebeli és tulnyomó részben természetesen békésvármegyebeli. A jövő közgyűlés *Nagyváradon* lesz.

A Tafler-cég fizetése képtelensége.

(Egyezkedés a hitelezőkkel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 11.

A fizetése képtelenné vált *Tafler Testvérek* megyesegyházai kereskedő cég hitelezői ma értekezletre jöttek össze Aradon, hogy tanácskozzanak az insolvenssé lett cég kérelme fölött, mely néhány heti moratóriumot kért hitelezőitől.

A mai értekezleten a cég következő hitelezői vettek részt: Orosházi Takarékpénztár, Aradi Ipar- és Népbank, Aradmegyei Takarékpénztár, Kisjenői Takarékpénztár, Neuman Testvérek, Szegedi Backmalom és *Ujhelyi* Lipót hódmezővásárhelyi lakos.

A fizetése képtelen cég jogi képviselője két ajánlatot terjesztett a hitelezők elé, melyek egyike likvidációra, másik pedig percent-egyezségre vonatkozott. A hitelezők, mielőtt az ajánlatok elfogadása felett határozatot mondtak volna, egy bizottságot küldtek ki a cég vagyonának hiteles és pontos megállapítására. A bizottság küldetését még e héten befejezi s a végleges döntést ekkor fogják csak egy újabb értekezleten meghozni.

A mai tanácskozás lefolyásáról tudósítónk a következőket írja:

A fizetése képtelenné vált *Tafler Testvérek* cég nagyobb összegekkel érdekelt képviselői ma értekezletre gyűltek össze Aradon, hogy tanácskozzanak a cég ügyeiken vagyoni viszonyainak rendezéséről. A hitelezőket a mai értekezleten a következők képviselték: *Déghy* igazgató (Orosházi Takarékpénztár) *Böhm* Adolf vezérigazgató, *Vajda* István dr. ügyész (Aradi Ipar- és Népbank) *Ring* Géza vezérigazgató, *Mandl* Vilmos dr. ügyész (Aradmegyei Takarékpénztár), *Popovits* György dr. ügyész (Kisjenői Takarékpénztár), *Neuman* Samu (Neuman Testvérek), *Nagy* Sándor dr. ügyvéd, *Engelsmann* főtisztviselő (Backma-

lom) és végül ugyancsak *Nagy* Sándor dr. mint *Ujhelyi* Lipót jogi képviselője.

A cég megbízottja előterjesztvén a *Tafler* Bernát által összeállított kimutatást a cég vagyoni állapotáról, bejelentette az értekezletnek, hogy a cég két ajánlatot terjeszt a hitelezők értekezlete elé, u. m.:

1. A cég egész vagyonát likvidálás céljából a hitelezők rendelkezésére bocsátja;

2. a teljes kielégítésre *hatvan százalék* fizetést, mint tőke kiegyenlítést ajánl fel, amelyet két év alatt 6%-os kamattal fizet ki.

Az értekezlet ezuttal nem döntött az ajánlatok felett, hanem egy bizottságot küldött ki a cég vagyonának — aktív és passzív vagyonának — megállapítására. A bizottság tagjai *Neuman* Samu, *Vajda* István dr. és *Nagy* Sándor dr. helyszíni vizsgálat és leltározás alapján állítják össze a vagyon mérleget s azt az értekezlet elé terjesztik, amely csak ennek megtekintése után fog dönteni a felett, vajjon az ajánlatok közül melyiket, avagy azok közül egyet is elfogad-e. A bizottság előreláthatólag *egy hét múlva* elkészül munkájával.

Ha a hitelezők a tett ajánlatok egyikét sem fogadnák el, úgy *megkérlik a csődöt* a cég ellen. Azon esetben pedig, ha a reális vagyon-állapot a kiegyezést lehető teszi, *egy havi moratóriumot* adnak a cégnek ügyei rendezésére.

Hogyan fogták el Falkait?

(A megérkezés Amerikában.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 11

A budapesti rendőrség szerint csak az igaz, a miről ő tud, minden más hír pedig koholt. Még tegnap délben is azt erősítette, hogy Falkait nem tartóztatták le, pedig az igazságügyminiszterium már tegnapelőtt éjjel kapott hivatalos táviratot Falkai elfogatásáról. Ha most már tekintetbe vesszük, hogy a távirat kedden éjjel már Budapesten volt és hogy a hivatalos eljárás mellett a letartóztatástól a távirat földadásáig legalább is egy nap telt el, továbbá hogy New-Yorkból egy távirat rendszeren 24 óra alatt érkezik Budapestre, így nyilvánvaló, hogy Falkai letartóztatása vasárnap délután történt, mint a hogyan mi azt jelentettük.

Falkai letartóztatásáról a következő sürgönnyel kaptuk:

A new-yorki osztrák-magyar főkonzulátus a bécsi külügyminiszterium útján a magyar igazságügyminiszteriumtól már pénteken kimerítő táviratot kapott, mely a sikkasztó pontos személyleírását tartalmazta és jelentette, hogy a magyar kormány kész a letartóztatás és kiadatás költségeit viselni. Az osztrák-magyar főkonzulátus erre érintkezésbe lépett a new-yorki rendőrséggel, mely 4 ügyes detektívot bocsátott a konzulátus rendelkezésére. A new-yorki kikötőben a 4 detektív és a konzulátus két alkalmazottja pénteken, szombaton és vasárnap az Európából érkező hajók összes utasait szemügyre vette, a mi az amerikai rendkívül szigorú vámvizsgálat mellett nem ütközik nagyobb nehézségekbe. A kikötő rév hivatala vasárnap délben jelezte, hogy délután 2 órakor érkezik meg a Norddeutsche Lloydnak egyik gőzöse Brémából. A magyar igazságügyminiszterium távirata jelezte, hogy Falkai valószínűleg egy brémai Lloyd-gőzessel fog érkezni, miért is a rendőrség ez alkalom-

mal még egy felügyelővel és két detektívvel szaporította a Falkait kereső kirendeltséget

A detektíveknek a vámvizsgálatnál egy barnaköpenyes alak tűnt fel, a melyre a Falkai személyleírása ráillett. A rendőrfelügyelő intett a konzulátusi alkalmazottnak, a jelzett alak elé lépett, rátette kezét, mire a konzulátus segédtitkára németül így szólott a barna köpenyes urhoz:

— Az ön neve Falkai és Magyarországból jön, nemde?

— *Nein, ich bitte* — (nem, kérem) hebegte a megszólított olyan kiejtéssel, melyből a konzulátusi hivatalnok mindjárt fölismerte a magyart.

Az idegent ezután a rendőrszobába kísérték és őt, valamint podgyását szorgosan átvizsgálták. Fehérneműje nagyobb része teljesen új volt, de találtak nála két zsebkezdőt *F. L.* monogrammal, továbbá egy alsónadrágot ugyan ilyen betűkkel. Utlevéle nem szólott Falkai névre, hanem egy brémai kereskedő nevére. Felöltöje és ruhái részben bécsi cégektől valók, a mi bizonyítja, hogy Bécsen át szökött. Kihallgatásakor annyi ellentmondásba keveredett és a személyleírás oly pontosan ráillett, hogy a konzulátus minden kétségen felül megállapította, hogy az elfogott nem lehet más mint Falkai. A személyazonosságot később egy levél is megerősítette, melyet a Falkai podgyaszában találtak.

Ily körülmények között a konzulátus azonnal táviratozott Budapestre és további intézkedéseket kért a személyazonosság megállapítására, a mit Amerikában két személylyel kell bizonyítani. Ezért is a budapesti postaigazgatóság két közeget New-Yorkba fogja küldeni, hogy Falkai személyazonosságát megállapítsák.

Ma már a budapesti királyi ügyészség is hiteles értesítést kapott Falkai László elfogatásáról. Az ügyészség ezért tüstént megsürgette a kiadatás iránt való intézkedést s utasította *Drill* Béla vizsgálóbíró, hogy az iratokat, melyek most a rendőrségnél vannak, kérje azonnal magához s küldje azokat haldéktalanul New-Yorkba. Az odavaló törvények szerint ugyanis, mielőtt a kiadatás megtörténne, formális tárgyalást kell ott is tartani Falkaival s csak ezután szállíthatják haza. A sikkasztó levélhordó iegjobb esetben is, mivel az eljárás igen hosszadalmas, két hónap múlva érkezik Budapestre.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A szinpad és a toalett.

Mióta a tizenharmadik század elején egy francia táncosnő, *Salé* kisasszony megindította a szindadi viselet reformját — hogy éppen táncosnő cselekedte azt, magában véve is nevezetes! — a szinpad toalett dolgában nagy tőkélyre vitték. A szubvencionált színházak többnyire a maguk szabóműhelyében dolgoztatnak, míg ellenben a magánszínházak, nevezetesen azok, melyek operetteket és kiállítási darabokat adnak elő, bizonyos cégeket foglalkoztatnak, melyek fantázia és leleményesség tekintetben kiválóak.

Az utcai öltözeteket rendszerint a magából fizeti a színész. Kivételt tesz ebben a tekintetben a párisi Théâtre Français, mely minden öltözetet kivétel nélkül megfizet, melyben szereplői a szinpadon megjelennek. Évente 120,000 frankot ad ki erre a célra.

Nehéz feladat az öltözetet bizonyos alkalomhoz mérten elkészíteni, de a szinpad szabók leleményessége ebben a tekintetben is kiálja a tűzpróbát. Ha például olyan öltözetre van szükség, mely esőtől átvédve lássék, akkor gummi oldattal kenik be, mely az átvédett ruha csillogását utánozza. A kosz-

tüm kérdése nagyon furcsa helyzeteket teremt néha. Van színésznő, ki 1200 forint évi fizetést kap és kétezer forintos toalettben jelenik meg a színpadon.

A kosztümök tulajdonjoga szerint is sokféleképpen alakul a viszony. A párisi Operában és Udeonban minden olyan kosztüm, melyet egyszer a színpadon viseltek, az állam tulajdonába megy át: itt hát a színész érdeke, hogy a magából sohase csináltasson színpadi toalettet. A Théâtre Françaisban ellenben a színészek szövetkezete nevezi magáénak, miért is az az érdeke, hogy az állammal minél drágább színpadi viseleteket csináltasson. Egy drágább kosztüm 700 és 6000 frank között variál és hogy a kiadásokat némiképpen csökkentsék, sokszor a régieket is átforgatják. Abból a tartatánból, melyből a táncosnők lenge szoknyáit készítik, a párisi Opera 75.000 métert fogyaszt el. Azonfelül az Opera a híres párisi áruházakban vasággal vadász a maradékokra és néha 70—80.000 frank értékűt vásárol meg egyszerre.

Minták dolgában, melyek után a kosztümök készülnek, nagyon jól van ellátva az Opera műhelye; eddigi készlete körülbelül 200.000 rajzminát mutathat fel és még folyton gyarapítsák. Cipők tekintetében valóságos katonai rend uralkodik: egyetlen táncosnő sem kap új cipőt, mielőtt a régit vissza nem adja. Parókára a francia színpadok tíz esztendő alatt 160.000 kiló haját dolgozták fel, a többi részben Olaszországból, Norvégiából és nagyrészt Magyarországból. Egy kiló ára 20 és 2000 frank között váltakozik, az áru értéke szerint.

Legbecesebb a magyar haj, utána jön a kelet-ről származó, legdrágább valamennyi között azonban az, mely természetből hófehér.

* **Küry Klára Rimaszombathban.** Földesi Sándor rimaszombati társulatánál két előadáson Küry Klára vendégszerepelt. A közönség ünnepelte a kiváló művésznőt, akit azonban majdnem végzetes baleset ért. Kocsijának egyik kereke összetört ugyanis, amint a Rózsavendéglőből sétakocsizásra indult, a lovak megvadtak s csak az ott járkáló színészeknek sikerült megzaboláznok az állatokat. Küry aztán gyalog folytatta útját tovább. Mennyi baleset éri az utóbbi időkben szegény Küry Klárát! Mintha csak a sors is melléje szegődnekl reklámszínésznőnek.

* **Pethes Imre a Vígsházban.** A Nemzeti-színházhoz távozó Gál Gyula helyett, mint értesülünk, a Vígsház igazgatósága Pethes Imrét, az aradi színtársulat volt jeles tagját szerződtette. A Vígsház a vidék egyik legjobb színészeiben kitűnő erőt nyer. A szerződés virágvasárnapjától kezdve kötelező.

* **Relle németül akar játszani.** A kormány-nak és a színészegyesületnek már eddig is sok gondot adott Relle Iván pozsonyi színigazgató, a ki folyton a magyar kultúra rovására dolgozik Pozsonyban. Most újabban megint tett egy ilyen kirohanást, melylyel a pozsonyi krazelhubereknek meg akarja nyerni a tetszését. Azt kéri, hogy nyáron nem igen látogatják a magyar előadásokat, engedjék meg, hogy a nyári hónapokban németül játszassék. Rellének ez a kérvénye a pozsonyi magyarok közt óriási felháborodást szült.

* **Briganti és énekesnő.** Malagából érdekes dolgot jelentenek: egy *Geraldine* nevű, ünnepelel orfeumszépesség az édes anyjával Malagából egy közelben levő vidéki nyári színházhoz hajtattott. Utközben egy briganti hatolt az énekesnő kocsijába s a divától el akarta rabolni kizárólagját, a melyben 50.000 korona értékű ékszerei voltak. Mialatt a mama elájult, a szép Geraldine és a rabló közt elkeseredett küzdelem keletkezett. Az énekesnő bátran megvédelmezte kincsét. A segítség csakhamar megérkezett s az énekesnő ékszerei meg voltak mentve. Estére aztán Geraldine, teljes szépségében tündökölt, aratta babérait a lelkes közönség előtt.

* **A naiva arcképei.** Erdekes pör van jelenleg készülőben egy alföldi kis városban. A hőse egy fitos orru, bogár szemű naiva, aki járásbírósal elé állit egy fotografust. A kis színésznő ugyanis hosszú könyörgések után

kénytelen volt engedni tisztelői kérelmének s ellátogatott a fényképészhez, hogy megörökítse magát legjobb szerepeiben. Aztán majd az ilyen képekkel viszonzozza azt a sok föllángolást, szerelmes verset, amivel elhalmozták naponta. — A képek el is készültek, a naiva azonban mikor át akarta venni, csodálkozva kiáltott fel:

— Kit ábrázolnak ezek?

— Hát a kisasszonyt.

A bodros fő megrázkódott.

— Valami tévedés lesz a dologban, mert az nem én vagyok.

Huszonnégy képről volt szó, a fényképész következőleg kétségbeesetten kezdett bizonykodni:

— De az istenért, kisasszony, ide nézzen, ez a maga fitos-orrocskája, a szeme, a szája, mind maga ez...

— Már pedig ismételtén mondom, hogy tévedés van a dologban. Ön összetévesztett engem a kínai anyacsászárnéval s annak a képmását akarja a nyakamba sózni. Nem fogadhatom el ajánlom magamat. A fényképész egy éjszakai gondolkodás után jó ötletre ébredt. Kitétte a kirakatba a képeket s nagy betűvel föléje írta a következőket:

Üzletem abban a kiváló szerencsében részesült, hogy megfizetett látogatásával a kínai anyacsászárné. Itt látható a róla fölvetett 24 kép, a miknek kiváltására azonban már nem vállalkozott, mert nincs rá pénze, — alighanem fölemésztette a sok háboru.

A kis város közönsége csakhamar ráismert a naivára, aki most már sirással töltött el egy egész napot, majd megtette nyilvános becsületsértés címén a fotografus ellen a följelentést. Viszont a fényképész tanukkal tudja igazolni, hogy a naiva saját kijelentése szerint a fölvételek nem ő róla készültek, hanem a kínai anyacsászárnéról.

A Szelle-ügy fejleményei.

(A fölfedező esküt elhalasztották.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 11

Tegnap számunkban említést tettünk arról a hírről, mely szerint egy magasrangú bíró kompromittálva volna néhány levélben, melyeket a Szelle kasszáiban találtak.

Megirtuk ezt a dolgot, hogy az ügybe az arravaló fórumok világosságot öntsenek s hogy az igazságügyminiszternek is felhívjuk rá a figyelmét. Olyan ügy ez, melyet feltétlenül meg kell világosítani. Minden halogatás, titkolódzás ártalmára van az ügynek.

Micsoda politikát folytat az aradi ügyészség? Miért tartogatja a leveleket magánál, míg a nagyváradi főügyész lejön Aradra?

Ha az ügy valóban olyan mélyreható és súlyos következményű, akkor miért nem intézkedik az aradi királyi ügyészség rögtön? Mire való az állig való begombolkozás, mikor a közönség lázasán várja a cáfolatot vagy a — megerősítést?

Elvégre ilyen esetekben legfontosabb dolog a gyors és késedelem nélküli elintézés. Cáfolatot várunk. A kir. ügyészség ezt a levelet, melyet biztos tudomásunk szerint már július 7-én, vasárnap lefoglalt, rég elküldhette volna vagy a főügyésznek, vagy az igazságügyminiszternek. Holnapután jön a főügyész. Egész hét mult el tehát azóta, hogy a levelet lefoglalták, ez a hét éppen elég volt arra, hogy a hír szárnyra kaphasson, erősödjék, és tápot nyerjen.

Különbféle nevek röpködnek ide-oda. Megindult a találgatás. Kérdjük, vajjon kellemes-e ez a kir. Kuria akármelyik bi-

rájának? Holott ha a levelet rögtön elküldték volna, már rég tisztázva volna minden. Így a közönségben elmérgesedett a hangulat s azonkívül a rágalom nyelvére került sok olyan név, amely ezt nem érdemelte volna meg.

Tegnap híradásunkba különben egy kis tévedés csuszott be. Azt irtuk, hogy a tömeggondnok hivta irodájába az ügyészséget és a vizsgálóbíró. Mint értesülünk, az ügyészség hivatalból jelent meg a tömeggondnok lakásán, mert a bűnügyi vizsgálat kiterjesztett a pótleltározás tényére is. Az ügyészség a tömeggondnokot a leltározott értékek és az iratok felmutatására hivta fel, amit a tömeggondnok a büntető parancs 170. §-a alapján köteles volt megtenni.

Megemlítjük még, hogy az ügyészség részéről *Lehrmann* Viktor alügyész volt hivatalosan kiküldve, aki az összes, a Szelle-féle bűnügyre vonatkozó iratokat magához vette, köztük azt a bizonyos levelet is.

A Szelle csődügye különben a tengődés stádiumába jutott. Ma tárgyalta *Schartner* Sándor dr. csődbiztos előtt Szellének a fölfedező eskü elhalasztására vonatkozó kérvényét. Szelle ezt a kérvényt avval indokolta, hogy a pótleltározás még nincs befejezve s hogy a csőd megszüntetése iránt az eljárást folyamatba tette.

Szelle képviselőjében *Sonnenfeld* Károly ügyvéd, a hitelezők képviselőjében pedig *Kertész* Miksa dr. tömeggondnok jelent meg a tárgyaláson. Miután Kertész dr. sem ellenezte a fölfedező eskü hatánapjának elhalasztását, a bíróság a felhozott indokok alapján helyt adott a kérelemnek. Az eskütelést elhalasztották addig, míg a tömeggondnok vagy valamely hitelező kért fogja az esküt.

A csődkövetelésbe újabban 9 újabb bejelentés történt, összesen 16,000 korona értékben. Így Radnáról *Avramessku* és *Beles* Vazul, Aradról *Schwartz* Jenő, *Szabó* Ágoston, *Lászlóffy* Mária. Utóbbi egymaga 7000 korona követelést jelentett be stb.

A csőd megszüntetése iránt is beérkezett már a kérvény. Ez a kérvény azonban nem tárgyalható, mert sem az összes elismert hitelezők kifizetése, sem pedig a kifogásolt hitelezők követelésének biztosítása igazolva nincs. Tekintettel arra, hogy az új bejelentések tárgyában pótfelszámolási tárgyalást kell majd kitűzni, a csőd megszüntetése még hosszabb időt fog igényelni. Valószínű, hogy az új bejelentéseket Szelle József mind kifogásolni fogja és akkor a kifogásolt követeléseket bírói letétbe kell helyezni. A kifogásolt hitelezők aztán per útján érvényesíthetik követeléseiket. Ugyancsak határidőt kell a bíróságnak kitűzni azon hitelezők részére, kik a rendes bejelentési határidőben követeléseiket bejelentették, de a melyeket Szelle kifogásolt, hogy ezen követelésekre nézve a pert megindíthassák.

Mindaddig, míg a csőd megszüntetése nincs kimondva, a bejelentéstől senki sincs kizárva, és ez teszi éppen bizonytalanná azt a határidőt, a melyben a csőd megszüntetése hivatalosan kimondható.

Mint érdekes epizódot megemlítjük, hogy *Simon* Jenő aradi ügyvédnek is volt *Peőc* Béla pénzügyi titkár képviselőjében követelése Szellel szemben körülbelül 1060 korona erejéig. Ezt a pénzt Szelle ügyvédi minőségében *Peőc* Béla megbízásából behajtotta volt egyik hitelezőjétől. *Peőc* most *Simon* Jenő ügyvédet bizta meg, hogy Szellel a pénzt behajtsa. *Simon* bejelentette az 1060 koronát a csődkövetelésbe, de *Ring* Béla dr. ügyvéddel, a ki Szellel képviselte kiegyezett 50 százalékra. Történt pedig

ez egy vagy két nappal a *kasszamegnyitás előtt*. Most persze hogy Szelle szó nélkül kifizet mindent egy krajcárig, szánja-bánja Simon ügyvéd, hogy nem várt még vagy két napig az egyezséggel.

Elárverezett nagybirtok.

(A nagyhalmágyi uradalom gazdát cserélt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 11.

Egy volt aradmegyei milliomos vagyona felett megütötték ma a dobot. *Harminckét kőszégre kiterjedő* 18,000 hold ingatlan-birtok került árverés alá *nagyhalmágyon*, Aradmegyének ezen egyik legávolabb fekvő községében, ahol ma annyi pénz-ember gyűlt össze, amennyit talán sohasem lát együtt többé ez a félreeső oláh fészek. *Schweiger* Józsefnek, a hírhedt nagyhalmágyi nábobnak latifundiumát licitáltatták el a hitelezők *681.921 korona 34 fillért* kitevő követelésük kiegyenlítésére.

A mai aktussal azután lejátszódott végleg egy nem mindennapi élet utolsó felvonása: a *Schweiger* Józsefé. Az aradmegyei milliomos a múlt év július havában halt meg 83 éves korában. Vagyona több, mint *három millió koronát* ért, de gazdálkodását, spekulációit öreg napjaira sem szüntette meg. Néhány évvel ezelőtt csucs-halmágyi erdején veszíteni kezdett s ettől fogva alábbhanyatlott szerencse csillaga. Pereskedni kezdett s ez vagyoni körülményeiben alaposan megrendítette. E veszteségek még nagyobb bajba kergették. *Schweiger* sehogysem akarta veszendőbe hagyni birtokait, inkább drága kölcsönöket vett föl s ezek fedezhetése céljából börzespekulációkba kezdett.

Ezidőben már nagyot apadt a három millió. Eluszott három háza Bécsben, ugyanott egy virágzó lámpagyára, azonkívül megnyírbálódta földet, erdei is. A börzespekulációk meg olyan rosszul ütöttek be, hogy elkerülhetlenné tették *Schweiger* vagyoni bukását. A hatalmas kölcsönöknek még csak kamatait sem tudta fizetni s hitelezői minden oldalról üldözni kezdték az egykor dús gazdag nábobot.

Ma azután újra került a birtok, amelyből hatezer holdat *Schweiger* még életében át kellett hogy átengedjen *Serbán* lippai cégnek, a vele kötött szerződés felbontásának ellenértékül. A birtok hecsértékét a bíróság a kibocsátott árverési hirdetményben 264.424 koronában állapította meg, ennél azonban tényleg megegyezően annyit ért meg, dacára annak, hogy *Schweiger* regálék fejében már kikapott belőle mintegy *negyedmillió koronát*. Az óriási kiterjedésű ingatlan telekkönyvi számainak felsorolása nyomtatásban *két hasábot* tett ki s ezekre összesen körülbelül *hét-száz ezer korona* teher volt bekebelezve.

Schweiger hitelezői csak a nagyobb összegű tartozásokat sorolván fel, a következők voltak:

Az aradi első takarékpénztár 400.000 korona tőke követelés és járuléka, *Landauer* J. bécsi cég 9547 korona 20 fillér tőke, *Landauer* J. bécsi cég 65 256 korona tőke, *Obersohn* Miksa 2100 korona tőke, *Tscherne* Ferenc 33.600 kor. tőke, *Első általános biztosító társaság* 981 kor. tőke, *Kunberger* Julius 30.000 kor. tőke, *Karpfen* Miksa dr. 3000 kor. tőke, *Weinberger* Miksa 70.080 kor. tőke, végül *Deutsch* József J. 20.000 kor. tőke és járuléka erejéig.

Elképzelhető, hogy ilyen óriási összegeknek a járuléka — kamatok és költségek — sem megvetendő értéket képviselnek.

A mai árverésen, a mely a nagyhalmágyi járásbíró előtt reggel 10 órakor vette kezdetét, ajánlat tevőként a következők vettek részt: az Aradi első takarékpénztár képviselőiben *Ottenberg* Tivadar vezérigazgató, *Haán*

Alajos igazgató és *Robitschek* Ágoston ügyész, *Kunberger* bécsi cég, *Herskovits* Ignác zámi kereskedő, *Busch* Adolf, a Majna melletti Frankfurtból, *Söscht* bécsi cég, *Rottenberger* Vilmos budapesti cég, *Mittler* Izidor dr. aradi ügyvéd és *Wiener* bécsi cég.

Az árverésen valamennyien ajánlatot tettek, az aradi első takarékpénztár azonban csak addig, míg a felajánlott vételár az 500.000 koronát elérte, amelyből a takarékpénztár követelése, amely első helyen volt jelzálogi bejegyzéssel biztosítva, fedezetet nyert. A takarékpénztár ekkor az árverezők sorából kiállott. A többi ajánlattevők közül az ingatlant *509.500 korona vételárért* egy *Herschkovits* Ignác zámi, *Busch* Adolf frankfurti és *Weiner* Ottó bécsilakosokból álló konzorcium vette meg. A társaság minden tagja egyenkint 28.000 korona bánatpénzt tett letétbe az árverési vételár biztosítására.

Ugy értesülünk, hogy egy tekintélyes aradi részvénytársaság *utóajánlatot* szándékozik a mai árveréshez beadni.

A társaság, amely az ingatlant megvette, vagy *vegyészeti gyárat* s esetleg más ipartelepét szándékozik létesíteni a nagy kiterjedésű birtokon, amely által az egész környék jelentékeny fellendülést nyer. Az eladott ingatlanon több lakóház, kertek, belsőségek, gazdasági, korcsma és gyári épületek, malmok, malomhelyek, erdőségek, szántó, legelő, kaszálóföldek, gyógyfürdő és ehhez tartozó épületek vannak. Előbbi tulajdonosuk *Philipart*, a híres francia bankár volt, ki a Bontaux-krachnál nagy szerepet játszott. Ettől vette meg *Schweiger* a birtokot, amely felett ma megütötték a dobot.

A vevők holdankint tenát csak mintegy 14 frtot fizettek a földekért. — Rossz nyelvek azonban azt mondják, hogy ennyit sem érnek meg.

HIREK.

Szerencsétlenség a Drávatoroknál.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 11

Nagy szerencsétlenség történt tegnap reggel Erdőd alatt a Dráva torkolatánál.

Pinterics György, *Nikics* Antal és *Vukovics* Dusan eszéki lakosok egy zöldséggel megrakott dereglyét bocsátottak lefelé a Dráván, hogy Ujvidékre jussanak. A három férfiun kívül a dereglyén volt még *Vukovics* Dusané, *Oparics* Péráné és *Radovics* Antalné, szintén eszéki lakosnők, kik zöldség elárusítással foglalkoztak.

A mint a dereglye Erdőd alá ért, akkor jött be a Dunáról a „Milán“ nevű szerb vontató gőzhajó, maga után huzva négy uszályhajót.

A Duna és Dráva torkolatánál történt hirtelen bekanyarodása következtében a vontató gőzshöz kötött uszályhajók nagy lendületet kaptak s az egyik uszályhajó neki vágódott az éppen ott haladó dereglyének, a mely felfordult. A dereglye, a rajta ült utasokkal együtt nyomban elmerült s a kifordult rakomány leszorította az embereket.

A mint a szerencsétlenséget észrevették, a „Milán“ gőzös kapitánya rögtön megállította a hajót s a mentőcsónakokon a szerencsétlenség helyére siettek, de az elmerült utasok közül csak *Pinterics* Györgyöt, a dereglye kormányosát sikerült megmenteni, a ki a veszély pillanatában kiugrott a dereglyéből és ez által a víz felszínére jutott. A többi utas a felborult hajó alá jutott, ezeket nem is lehetett megmenteni.

A révkapitány intézkedése folytán a „Sa-

bac“ nevű uszályhajó kormányosát, mint a ki a szerencsétlenségnek okozója volt, *letartóztaták* és átadták a csendőrségnek.

A vizbefultak holttesteit eddig még nem sikerült kifogni.

— **Főispánváltás Csanádmegyében.** Budapestről jelentik, hogy politikai körökben híre jár, miszerint *Lonovics* József Csanádvármegye főispánja legközelebb megváltik állásától. Utódjául *Babó* Lajos orszgy. képviselőt, csanádmegyei nagybirtokost emlegetik. A főispánnal egyidejűleg nyugalomba vonul *Meskó* Sándor dr. csanádmegyei alispán is, kinek helyére, hir szerint, *Spilka* Antal főszolgabíró pályázik legtöbb kélattással.

— **A Darányi-szobor.** *Tóth* András debreceni szobrász, aki az aradi Darányi János-szobor elkészítésével van megbízva, már elkészült, a szobor-alakot agyagból már megmintázta. A szobor-bizottság ez ügyben a városházán ma délelőtti ülést tartott, amelyen *Salacz* Gyula kir. tanácsos, polgármester, mint a bizottság elnöke előterjesztette, hogy *Tóth* András debreceni szobrász levélileg tudatta a polgármesterrel, hogy a szobrot agyagból elkészítette s kéri, hogy annak megbíralására egy bizottságot küldjön ki a város. A mai ülés *Robitschek* Ágoston, *Kabdebo* János dr. és *Vas* Sándor bizottsági tagokat küldte ki Debrecenbe. A kiküldött albizottság eljárása eredményéről jelentést fog tenni a szobor-bizottságnak, amely ennek alapján felhatalmazza *Tóthot* a szobor elkészítésére. A mai bizottsági ülésen jelen voltak *Salacz* Gyula elnök, *Heinrich* Sándor, *Vas* Sándor dr., *Steinhardt* Mór dr., *Posgay* Lajos dr., *Hegedüs* László, *Virágh* Lajos és *Pekár* Károly.

— **A megye közgyűlése.** Aradvármegye törvényhatósági bizottsága több sürgős ügy elintézése végett *július 23-án* d. e. 9 órakor *rendkívüli közgyűlést* tart. Ezen a közgyűlésen fogják a m. kir. hadapród iskolánál megüresedett Aradvármegyei alapítványi helyet választás útján betölteni. Legérdekesebb tárgya lesz a közgyűlésnek Hevesmegye közönségének átírata a *hazai ipar támogatása és az Ausztriával való vámközösség megszüntetése* tárgyában.

— **Köcsön Lajos dolgozik.** Szolnokról írják: *Köcsön* Lajos miniszteri titkár, a pénzügyminisztériumnak vizsgáló-biztosa, ki csak e tavasszal sepepte ki az aradi pénzügyigazgatóság panamáját, július 1-én a szolnoki pénzügyigazgatóság vizsgálatára megérkezett. Július 4-én *Zubel* Gyula királyi tanácsos pénzügyigazgató *beadta nyugdíjazás iránt a kérelmét*. Lehet, a dolgokban nincs semmi összefüggés, mert a pénzügyigazgató már ugyanis negyvenhárom évi szolgálattal, elmehet a jól megérdemelt nyugdíjba. Tény azonban, a mint hirtik, hogy a miniszteri biztos a boradómentességeknél súlyos visszaéléseket fedezett föl, melyeknél *Gruber* József Szolnok város főjegyzője is erősen kompromittálva van azzal, hogy hamis adatok alapján saját borára a kincstártól boradómentességet akart kieszközölni.

— **Megsértett népnevelők.** A „Délmagyarországi tanítóegylet“ idei közgyűlése és tátrai kirándulása nagyon szomorú csattanóval ért véget. A délvidéki tanítók közül tudvalevőleg mintegy háromszázan a magas Tátrába tettek kirándulást külön vonaton. Utjukban mindenütt szívélyesen fogadták. Nem úgy azonban *Poprádon*, a hol a kirándulók egy része az ottani papirgyárat meg akarta tekinteni. A gyár igazgatójához fordultak és magyar nyelven kértek erre engedélyt. Az igazgató azonban először is azt kérdezte:

— *Nem tudnak németül?!* . . .

A tanítók erre azt válaszolták, hogy tudni ugyan tudnak németül, de mert magyar népnevelők, legalább is furcsa volna, ha először is németül szólitották volna meg az előttük idegen direktor urat, a ki különben magyar gyár igazgatója.

A felelet erre az volt:

— *Nos hát, ha nem akarnak tudni németül, nem állok szóba magukkal! Különben is a gyárat nem mutatjuk meg mindenkinek.*

A megsértett népnevelők természetesen faképnél hagyták az illedelmes igazgatót és nem a legjobb véleménnyel hagyták el a bércecs vadregényes Tátrát.

— **Ki akar póstatiszt lenni.** A m. kir. pósta, táviró és telefon hivatalban 135 gyakornokjelölti állást akarnak betölteni. Pályázhat, a ki középiskolát vagy egyenrangú más intézetet érettségi vizsgálatnál végzett sikeresen, 18-ik életévét betöltötte és magyar állampolgár. A pályázó községi erkölcsi bizonyítvánnyal feddhetlen előéletét, közhatósági orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges, a pósta és táviró szolgálatra testileg alkalmas voltát tartozik igazolni. A sajátkezüleg irt és felszerelt kérvények, a már közszolgálatban állók által feltesztelt hatóságuk, a közszolgálatban nem levők által pedig az illető főszolgabíró, vagy polgármester útján július hó 31-ig, a szerint, a hol a pályázók alkalmazást óhajtanak elnyerni: a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári vagy a zágrábi pósta és táviró igazgatóságokhoz nyújtanók be.

— **A francia sajtó köréből.** Sokat beszélnek most Párisban a „Journal” sorsjátékáról, melyet a nevezett lap előfizetői között rendezett. A főnyeremény egy szép vidéki ház lett volna. A kormány azonban a sorsjátékot még a huzás előtt betiltotta, minthogy a lapnak arra engedélye nem volt. Most a lap azzal kárpótolja előfizetőit, hogy az előfizetést megfelelő időre meghosszabbítja, a ház értékét pedig jótékony célra fordítja. A francia lapoknál hasonló ügyletek nem ritkák. Így például a szocialista „Petite République” a télen minden előfizetőjének egy téli kabátot kedveskedett, a „Radical” pedig egy kis hordó jó vörös bort ígér mindazoknak, a kik a lapra előfizetnek. Ez alkalomból megemlítjük, hogy Edwards párisi szocialista milliomos, a ki ezelőtt egy évvel a „Petit Sou” című lapot tisztán abból a célból alapította, hogy sógorát, Waldeck-Rousseau miniszterelnököt megbuktassa, miután a lapra minden hónapban mintegy 30 000 frankot ráfizetett, attól teljesen visszavonult és a lapot a szerkesztőség tagjairak ajándékozta, a kik azonban nem nagyon örvendenek eme Danaid ajándéknak.

— **Elhunyt szabadságharcos.** Pecsán Arkadie 1848—49-es honvéd 78 éves korában Aradon elhunyt. Pecsán a február 8-iki aradi utcai harcban Asztalos Sándor oldala mellett harcolt. Temetése holnap, pénteken délután 3 órakor lesz.

— **Arad mintájára.** Brassó város tanácsa ma átiratot intézett Aradhoz, melyben megküzdeni kéri mintául leendő felhasználás végett Aradnak a folyó évre vonatkozó költség-előirányzatát, a szervezeti szabályrendeletet és a városi tisztviselők létszámát és illetményeit feltüntető kimutatást.

— **A románok semlegesek maradnak.** Rátiu dr. körlevélben értesítette a magyarországi románok vezérférfiit, hogy határozatba ment, miszerint a románok továbbra is megmaradnak a passzivitás mellett.

— **Pisztolypárbaj.** Mezei László. hírlapíró és Boleman Aladár építésmérnök súlyos föltételű pistolypárbajt vívtak tegnap délután a verőcei Migazziparkban. A párbaj föltétele háromszori golyóváltás 20 lépés távolságról volt.

Boleman segédei Kölber Gyula és Erdélyi Kálman huszártisztek. Mezey segédei Kolossa Géza és Gersich tartalékos huszártisztek voltak. — Orvosoként dr. *Virostek* Győző mentő-egyesületi parancsnok és dr. *Steiner* szerepeltek. Sebesülés nem történt.

— **Kinevezések az erdő-hivatalnál.** A földmivélségi miniszter a lippai főerdő-hivatalhoz *Kovács* Aladár, *Sugár* Károly, *Balogh* Dezső, *Molnár* Imre, *Terény* Sándor erdőszéket főerdőszékké nevezte ki.

— **Halálos csónakázás.** Nagy-Szöllősről jelelik, hogy *Literáthy* Miklós nagybirtokos Elza nevű leánya, több fiatalember és hölgy kíséretében csónakázni ment a Tiszára. A csónak az egyik evezős vigyázatlansága következtében felborult, s a bennülők valamennyien a Tiszába estek. A társaságot sikerült megmenteni, csupán *Litheráthy* Elza fuladt bele a vízbe. Holttestét ma fogták ki Péterfalvánál.

— **Uj anyakönyvvezető helyettes.** A belügyminiszter *Almási* Lajos járási irnokot a nagyhalmági anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé, a születési és halálozási anyakönyvek vezetésére szorító hatáskörrel, kinevezte.

— **Hamis bukás.** A szegedi rendőrség ma letartóztatta *Klivényi* Gyula sertéskereskedőt, hamis bukás miatt. *Klivényi* passivái 30,000 forintot tesznek ki 15,000 forint aktívával szemben.

— **Öngyilkos vasuti pénztáros.** *Popp* Kálmán az Ottóvényi vasuti állomás pénztárkezelője ma délelőtt, mikor az üzletvezetőség kiküldötte megakarta vizsgálni a pénztárt, agyonlőtte magát. Valószínűleg sikasztott. A vizsgálatot megindították.

— **Halálos villámcsapás.** *Nyiregyházáról* táviratozzák, hogy ott tegnap egy nem is nagy vihar után lecsapott a villám három gyermekre. Közülök az egyik: *Nagy* János szörnyet halt. A másik két gyermek megsiketült.

— **Felolvasás a munkásoknak.** A napokban alakult meg Aradon a *Védegylet* s már is megkezdte munkásságát. Holnap jön le Aradra *Szikora* Zoltán, ki ismertetni fogja a munkásoknak a nyugati államokban lévő munkástörvényeket és mozgalmakat. *Szikora*, ki a multkori ittléte alkalmából a *Védegylet* célját ismertette, vonzó és érdekes előadásával nagyon megnyerte a munkások tetszését, azt hisszük, ez alkalommal is nagy hallgatósága lesz.

— **Kigyómarás.** Tegnap este a temesvári kórházba egy *Bolchis* Miklós nevű 18 éves ifjú vittek be, kit egy mérges kigyó — állítólag vipera — mart meg. A szerencsétlen ember *Wimpfen* Sigfried gróf hodonyi uradalomban a cséplésnél volt elfoglalva. Délután a mezőn lepibent a földre és elaludt. Egyszerre csak erős fájdalmat érzett jobb kezén, mire felébredt s borzadva látta a kigyót menekülni. Karja egészen megdagadt, úgy, hogy ma operáció vált szükségessé. Állapota az orvosok véleménye szerint életveszélyes.

— **Kirabolt csendőrök.** Furcsa eset történt tegnapelőtt *Orosziban*, hol az ottani csendőrség pénztárát feltörték és kirabolták. A dolog úgy történt, hogy tegnapelőtt reggel tűz ütött ki a faluban. A csendőr-laktanyában csak az őrsvezető és egy csendőr volt jelen. A kik a tűz kiütése után nyomban kivonultak a tűzhöz, a laktanyában csupán a szakácsnő maradt, a ki éppen takarítással foglalkozott s e miatt az őrsvezető az ajtókat be sem zárta. A csendőrök távozása után a szakácsnő is kíváncsi lett a tűzre s előbb csak az utcaajtóba állt ki, majd pedig megfélekedve az ajtókról, elhagyta a házat, és ő is elment a tüzet nézni. Ez idő alatt érkezett a laktanyába *Csikó* Adám lókupecigány, hogy panaszt tegyen a csendőrségnél, hogy ellopták a lovát. *Csikó* szétnézett a laktanyában s miután azt tapasztalta, hogy a laktanya üres, benyitott az őrsirodába is, a hol az asztalfiókot, melyben a csendőrök s a közös gazdálkodásra használt pénzt tartják, nyitva találta. *Csikó* nem sokat gondolkodott, kihuzta az asztalfiókot és az ott talált 230 koronát ma-

gához véve, mintha mi sem történt volna, észrevétlenül eltávozott. A tűz eloltása után a csendőrök bevonultak s akkor vették észre, hogy a pénztárt valaki kiürítette. Először is a szakácsnőt vették gyanuba, s miután hirtelen futott az esetnek, egy *Kis* Ferenc nevű szomszédbeli lakos jelentette, hogy míg a csendőrök a tűznél voltak, *Csikó* cigány járt a laktanyában. Erre azután elfogták *Csikót* s miután a megtartott kutatás alkalmával az ellopott pénz is előkerült, *Csikót*, tagadása dacára is letartóztatták és átadták a járásbírósnak.

— **Höhérleki tanítók.** *Mainzból* jelentik, hogy az ottani iskolában a tanítók a büntetésnek egy új nemét használják. A tanítványok kezeit addig dörzsölik homokkal, *míg a nyers hushoz érnek.* A gyerekek a büntetés e nemét „halálfejnek” hívják. Eddig mintegy 40 gyermek fekszik a kórházakban. Az embertelen tanítók ellen megindult a vizsgálat.

— **Kirabolt lisztüzlet.** *Szegzárdról* jelentik: Ma virradóra itt a *Szászy* testvérek gőzmalomtulajdonosok nagy lisztüzletét ismeretlen tettesek kirabolták. Elvittek több ezer korona készpénzt, sok váltót és kötelezvényt, továbbá több üzleti könyvet. A rendőrség erélyesen nyomoz a rablók után.

— **Elfogott utonállók.** Veszedelmes két csavargót tett ártalmatlanná tegnapelőtt az ujjalusi csendőrség. Tegnapelőtt reggel ugyanis *Dobsa* Antalné *Mályik* Andrásnéval és ennek 14 éves fiával *Vajkó*ról utnak indultak Ujjaluba, hogy az ottani postahivatalból a részükre érkezett pénzküldeményt, melyet a Szlavóniában dolgozó férjeik küldtek, átvegyék. A két asszony átvette a pénzt, összesen 48 forintot s ezzel utnak indultak hazafelé. Alighogy Ujjaluból kiértek, két vándorló emberrel találkoztak, akik az utirány kérdése végett beszédbe ereszkedtek az asszonyokkal és együtt folytatták az utat. Eközben a két vándorló megtudta, hogy az asszonyok a postán jártak pénzért, megfogamzott bennük a bűnös gondolat, hogy elveszik tőlük a pénzt. Amint az uton haladtak, az egyik vándorló hátulról fejbe ütötte az előtte haladó *Dobsa* Antalnét, a másik pedig rávetette magát *Mályik*néra, kit letepert a földre és fojtogatni kezdte. A megijedt *Mályik*-fiu, mielőtt a két vándorló az asszonyokkal küzködött, futásnak eredt és visszaszaladt Ujjaluba, hol az esetet elmondta a csendőröknek. Egy csendőrfőnök azonnal utnak indult a fiuval együtt s az országúton sikerült is a két kifosztott asszonyt, *Dobsa*né sulyosan megsebesítve, a másikat pedig az ijedségtől elalélva megtalálni, kik elmondták, hogy a két vándorló elrabolta a pénzüket. A csendőröknek még az nap este sikerült a két csavargót elfogni. Az elrabolt pénzt is hiány nélkül megtalálták náluk. Az elfogott csavargók: *Szladi* Péter morvaországi foglalkozás nélküli timár, a másik pedig *Urscha* Róbert vasmezei kovácslegény. A két csavargót bekisérték a járásbírósnak. *Dobsa*né sérülése sulyos, de nem életveszélyes.

— **Szülés álarcban.** *Stanislauból* táviratozzák, hogy a rendőrségen egy *Maller* nevű bábaasszony jelentkezett és előadta, hogy őt a minap több álarcos férfi éjjel meglepte a lakásán, kik aztán beköttették a szemét és beköttött szemmel elvitték egy házba, a hol egy álarcos asszonynál kellett a szüléshez segítséget nyújtani. Szülés után pedig az álarcos férfiak fenyegetések között arra kényszerítettek, hogy az újszülött csecsemőt *egy süttö kemencébe dobja.* Ennek ő kénytelen volt eleget tenni.

— **Tüzoltó, aki gyujtogat.** *Boroszló*ból táviratozzák, hogy a glogauai esküdtszék 10 évi börtönre ítélte egy tüzoltót, aki többször gyujtogatást követett el, csak azért, hogy ő jelenhessen meg elsőnek a tűz színhelyén. A tüzoltóknál szokásban van ugyanis, hogy aki legelőször érkezik közülök a tűzhöz, az jutalmat kap. Ezekre pályázott a bűnös hajlamu tüzoltó.

— **Csalás az anyai szeretettel.** A szegedi rendőrség furfangos csalót juttatott most a büntetőigazságszolgáltatás kezeibe. *Bleyer* Jakab-

nak hívják a szélhámot, aki ugyan még csak 21 éves, de máris elégszer összeütközött a bűntetőtörvénykönyvvel. Most az ugocsamegyei Tekeházán lakó *Fetykó Istvánnétől* csalt ki háromszorban 30—40, 60 koronányi összeget, a következő ravasz módon. *Lugoson* megismerkedett *Fetykóné* fiával, aki ott mint vasesztergályos segéd dolgozott, s egyszer sulyosan megsértvén kezét, betegsége alatt általa levelet íratott anyjához, pénzt kérve tőle. Az asszony elküldte a kért pénzt s *Fetykó* föl is gyógyult. *Bleyer* egyet gondolt, s néhány nap múlva megint irt a fiu nevében *Tekeházára*, 30 koronáért, majd ismét 40 s harmadszorra 60 koronáért. A pénzeket az asszony gyanútlanul elküldötte, de mikor legutóbb *Szegedre* kapott újra ilyen pénzkérő levelet, már gyanakodni kezdett s a szegedi rendőrségtől kért fölvilágosítást. A rendőrség értesítette, hogy fia nincsen *Szegeden*, hanem alkalmasint valami csaló irkál helyette; hogy kinyomozhassák, írjon csak a mondott helyre levelet, s egyidejűleg ő maga is jöjjön *Szegedre*. Az asszony megérkezett, a rendőrség lesbe állt s a csalót, mikor az a levelet átvette, letartóztatta. *Bleyer* beösmerte bűnösségét, mire átkisérték a büntető bírósághoz.

— **Női zenekar.** A *Központi szálloda* kert-helyiségében péntektől kezdve naponként a „*Dunagyöngye*“ női zenekar hangversenyt rendez *Zwilling* Paula kisasszony vezetése alatt. A hangversenyekhez díjtalan a bemenet.

— **Recept, mint flastrom.** A *szegedi* legények ereiben jóféle tüzes vér csörgedez, nem pedig káposztalé. Fejbeverések, szurkálások, lövöldözések így éppen nem mennek ritkaságszámba. A minapában is történt egy lövöldözéssel kapcsolatos verekedés, melynek *Gera Imre* tanyai ember volt a hőse. Természetesen korcsmában folyt le az összekülönbözés és a harc hevében *Gera* középső ujjának felső izét levágták bicskával. *Gera* így a bicska-harcban harcképtelenné vált, no de nem azért hordott magával revolvert is, hogy egykönnyen kifogjanak rajta. Amerikai tempó szerint revolverre fogta a dolgot s három embert szerencsésen meg is sebesített. Ebben az ügyben rögtön, az eset után megindult a vizsgálat, amely csak tegnap fejeződött be a tanuk kihallgatásával. Ennek a tanukihallgatásnak volt egy igen érdekes epizódja. A külterületi orvos ugyanis elbeszélte, hogy *Gera Imre* egyik áldozata, — akinek a golyó arcán furódott be és nyakszirtjén jött ki — a lövöldözés után eiment hozzá, hogy gyógykezeltesse magát. Az orvos irt is valami flastromot, — melyet a sebhelyre kellett volna alkalmazni. A receptet azután a következő szavakkal adta át a páciensnek:

— Ez itt flastrom. Majd áztassa meg vízben és ragaszsa a sebhelyre. Holnap jöjjön el újra.

A tanyai legény az orvos parancsához képest járt el. Hazament, a receptet megáztatta jó meleg vízben és aztán egy kis kovással ráragasztotta a sebre. Másnap azután így állított be a tanyai páciens az orvoshoz, akinek a receptje irással kifelé ott diszelgett a megölt legény képes felén. A seb azonban így is begyógyult.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész Templom-utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **Emlék- és ajándék tárgyak,** szoba- és faldiszkek, nipppek, elegáns levelezőlapp-albumok, legyezók, stb. nagy választékban és különösen jutányos áron kaphatók *Porter Vilmos* koronás áruházában. Fióküzlet Szabadságtér, Vaskapu.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Az áruló morfium.

(Letartóztatott szélhámos)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, július 11.

A zágrábi rendőrség — mint tudósítónk táviratozza — ma délután egy országos szélhámot tartóztatott le, aki működésének színhelyét Ausztriából Magyarországra akarta áttenni.

Rauchmann Ignác — így hívják az elfogott szédelgőt — egyike a legveszedelmesebb szélhámosoknak, aki fel van ruházva mindazon tulajdonságokkal, amelyek az ilyen embereket nemzetközivé teszik. *Rauchmann orvosnak, ügyvédnek* szokta magát kiadni s mindakét foglalkozásban olyan jártassága van, hogy most is a pusztá véletlennek köszönhető elfogatása. Zágrábi „működése“ alatt, ahol *Ebel Hermann* dr. álnév alatt tartózkodott, az egyik gyógyszerértékesítőnél rendelt egy orvosi rendelvényen. A gyógyszerésznek feltűnt az ismeretlen orvos és a nagy adag méregrendelvény, jelentést tett tehát az esetről a főorvosi hivatalnak, amely a rendőrség közbenjárásával felfedezte, hogy *Ebel Hermann* dr. tulajdonképpen szélhámos s nyomban letartóztatta.

Az esemény részleteiről tudósítónk a következőket táviratozza:

A múlt hó 14-én Zágráb egyik legelőkelőbb szállodájában egy idegen ur bérelt szobát. A vendégkönyvbe „*Ebel Hermann dr.*“ nevet írta be, a „foglalkozás“ rovatába odajegyezvén, hogy „*nő-orvos és operateur.*“ A napokban az egyik zágrábi gyógyszerértékesítőnél orvosi receptet vittek, a melyen *Ebel dr.* tíz gramm morfiumot rendelt bizonyára csak azért, hogyha páciens nélkül van is, valami jelé mutassa foglalkozásának. A gyógyszerésznek feltűnt a gyanus rendelés és a rendelő orvos ismeretlen neve, a gyógyszert mégis kiadta, a vényt pedig bemutatta a város főorvosi hivatalában. Itt első sorban az orvosok címtárában kutattak az *Ebel* név után, ott azonban ilyen nevű orvost nem találtak. A rendőrségnek jelentették be tehát az esetet, a hová még aznap megidéztek a gyanus orvost. Kihallgatása alatt lakásán házkutatást tartottak, a mely váratlan eredményre vezetett. A szállodában az *ál-Ebel* bőröndjében több *orvostudományi és jogtudományi szigorlatról szóló hamisított bizonyítványt* találtak, azonkívül a zágrábi iskola hamisított bizonyítvány-blankettáit, melyekkel az elfogott szélhámos szédelgéseit üzte.

A házkutatás eredménye következtében a rendőrség nyomban letartóztatta az *ál-orvost*, a ki ezután is még állhatatosan erősítette orvos-voltát, állítván, hogy évek óta folytatott már Bécsben és Budapesten orvosi gyakorlatot. — A zágrábi rendőrség táviratilag fordult a két főváros rendőrségéhez, s a bécsi rendőrségtől ma meg is jött a válasz, melyhez mellékelve volt fényképe és leírása a szélhámos orvosnak, aki igazi néven *Rauchmann Ignác többszörös csaló és nemzetközi szédelgő.*

Rauchmann család és sikkasztásokért *hat évig volt fegyházban*, ahonnan kiszabadulva, *elmeorvosintézetbe* vitték. Mikor ezt elhagyta, egyenesen Zágrábba ment szédelgéseit folytatja. A távirat szerint *Rauchmann teljesen járatos az orvosi teendőkben*, el van látva *sebészeti műszerekkel s folyékonyan beszél latinul.*

A zágrábi rendőrség egyelőre fogva tartja *Rauchmann*t.

TÖRVENYKEZES.

A tordai pénzhamisítók a kurián.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, július 11.

Pásztóhy Aladár tordai földbirtokos ezelőtt két esztendővel megismerkedett *Fenyvesi Viktor* könyvnyomtatóval és *Pásztóhy* kezdeményezésére elhatározták, hogy tízes bankjegyeket fognak gyártani. Egy *Meltz* nevű szobrásszal csináltatták meg a klissét, de ez nem sikerült. *Meltz* pedig eltávozott ismeretlen helyre.

Ekkor *Kolozsvárról Szigethi Péter* litografust vonták be óvatosan a dologba, majd *Csongvay Aladár* földbirtokos, nyug. árvaszéki ügyész szerezte meg társunkat. Most már nagyobb lendületet vett a munka, *Csongvay* a társaságban időközben beállott veszekedést elsimitotta és *Tordán, Nagy Ferenc* uram korcsmájában külön félreeső szobát bérelt *Szigethynek*.

Nemsokára felutaztak *Pestre* litograf-gépet, papírvágó-gépet, köveket, festéket és hengereket venni. Erre aztán szaporították a műszaki személyzetet. Szerződtek *Baga* kolozsvári litografust s nemsokára vigan készültek a tízesek. Belépett a társaságba *Páska Simon* körjegyző és *Sera Károly* földmives is s közös erővel azon dolgoztak, hogy minél több helyen terjesszék a hamis tízeseket.

A gyártmányok egyrésze igen sötét, másrésze világos volt, de azért itt-ott jól sikerült, a pénz elhelyezése. Ide-oda vándoroltak s már-már nagyobb lendületet vett volna az üzlet, ha épen a bankjegyek számozása közben el nem csipik őket.

A kolozsvári törvényszék egy heti tárgyalás után *Pásztóhyt* 5 és fél évi, *Csongvayt* 5 évi, *Fenyvesit* 2 és fél évi, *Szigethit* 3 évi, *Bagát* 2 évi, *Paskát* 5 évi, *Nagy Ferencet* 3 évi, *ifj. Sera Károlyt* 3 évi fegyházra ítélte. A királyi tábla enyhítette az első bíróság ítéletét: *Pásztóhyt* 4 évi, *Csongvayt* 3 és fél évi, *Paskát* 2 és fél, *Nagyot* és *Szigethit* 2—2 évi, *Fenyvesit* 1 és fél évi, *Bagát* 1 évi és *Serát* fél évi börtönre ítélte. A kuria az ítéletek ellen beadott semmiségi panaszokat, *Szegheő Ignác* bíró előadása alapján, *Hammersberg Jenő* koronaügyész indítványára ma el-, illetőleg visszautasította.

§ **Becsületsértés egy óra miatt.** Egy arad-megyei postamester oxydált zsebórát vásárolt *Brauswetter János* szegedi órától olyan feltétel alatt, hogy az óra bizonyos idő alatt meg ne rozsdásodjék. Az óra azonban nem alkalmazkodott a jótálláshoz, és — megrozsdásodott. A megkárosodott postamester panaciáért fordult az óraműveshez, akitől a napokban az alábbi kedélyes levelet kapta:

Tisztelt Uram!

Végtelenül csodálom, folyó hó 29-én kelt levelezőlappjában megeresztett fenyegetőzését, ami egy állítólagos szakember butaságából folyó beszámíthatatlan állapotban elkövetett könnyelműségnek tulajdonítható, mert azt, hogy oxydált acél meg ne rozsdásodjék, csak olyan ember mondhatta, akinek ereiben háromszor desztillált baromvér folyik. Minden paraszt baka, akinek persze Manlicher-puska járt a kezében, tudja azt, hogy az oxydálás lekopik s akkor rozsdásodnak. Vagy azt hiszi az ön állítólagos szakértője, hogy ön a világ kemikusait egy olyan új találmány létrehozására serkenthetem, amelylyel az ön ideális kívánságának megfeltehető?

Magamat keresztényi jóindulatába ajánlva, vagyok

Bauswetter János.

A keresztényi jóindulatnak az lett az eredménye, hogy a postamester, akinek *Bauswetter* ezt az ékes levelet írta, *Nagy Sándor dr.* ügyvéd útján *becsületsértés* miatt feljelentést tett a cég ellen.

NAPIREND.

Július 12. Péntek. Róm. kath. naptár: Guklb. János. — Protestáns naptár: Gualb. János. — Görög-keleti naptár (június 29.): Péter és Pál. — A nap kel 4 óra — perckor, nyugszik 7 óra 37 perckor. — A hold kel 0 óra 39 perckor, nyugszik 4 óra 14 perckor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 758-2 milliméter. délután 2 órakor 758-0 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 18-9, délután 2 órakor C° + 20-6. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 3, délután 2 óra-

kor N. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult, csepeg. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, meleg.

Szabadságsarok emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölosey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11½—12½ óráig. Helyiség: Erekiye-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Július 15. A magyarországi Minorita-káptalan nagygyűlése. — Körjegyzőválasztás Almáson.

Július 21. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása Gainára.

Július 23. Aradmegye rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Körorvosválasztás Szemlakon.

KOZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Terméskilátások. Világosról írja levelezőnk: Az idei termésünk a múlt évi mögött maradt, a buza gyenge szorult szemű sok helyen a magot sem adja meg, az árpa és zab azonban jól állanak. Tengerink szép s az északi eső igen jó hatású volt, mely kellett is. Még egy-két jó eső és szép termésre van kilátás. Gyümölcs nincs, de a szőlő igen szépen fejlődik s a mennyiség lesz annyi, mint a tavalyi, ha a mennyiség is beválik úgy a szőlőbirtokosok jó szüretnek néznek elé.

Torna és Battonya vidékén — írja tudósítónk — az aratással, ha az időjárás kedvező marad, e hét végére készen lesznek s megkezdődik a hehordás, melyet nyomban követ a cséplés. A buza mennyiségre, minőségre meg sem közelítheti az elmúlt nyár termését. Hol-dankint 3—4 métermázsa várható, de igen sok helyen a vetőmag sem térül vissza. A májusi esők hiánya miatt nincs sarjú s az anya-kalász ritka. Vágás előtt 8—10 nappal nagymennyiségű fehérek mutatkoztak, mit a drót-féreg s a hessenilégű idézett elő. Junius második felében hűvös esők voltak, hajnalba nagy köd fektet a gabona fölött, mit szél nélküli vak meleg követett. A buza szeme megszorult, úgy, hogy közepes termésben is látni lehetett szort szemet, most a tokban erősen betakarva fekszik a vékony, nem jól fejlődött élet. A buza, kevés, fakó, szorult, az árpa és zab jobb, a kukorica, répa, burgonya ritka évben oly szép, mint most, bár még sokat alszik szabad ég alatt s így csak remélhető a jó és bő termés.

A lipcsei bank és a kasszeli törkölyszáritó. Kasszéból táviratozzák: A Leipziger Bank csődgondnoksága ma a csődtömegből 500.000 márkát bocsátott rendelkezésére a törkölyszáritó társaság tömeggondnokának a társaság vállalatainak fenntartására. A tömeggondnok, a ki mellé egy kereskedelmi szakértőt rendeltek ki, ma a törkölyszáritó társaság hitelezőinek választmányával tanácskozik fog a pénz hova fordításáról. — Berlinből táviratozzák nekünk: A weisswasseri sziléziai kémiai ipar-részvénytársaság, a kasszeli törkölyszáritó-részvénytársaságnak fiókvállalata csődbe jutott.

Bécsi vágómarhavásár. (Telefon-jelentés.) Felhajtás élő borjúkban 4015 darab, élődisznó 1760, leölt disznó 950 drb. Elő juh 1404, leölt juh 103, bárány 50 darab. Arak nagyfelhajtás következtében lanyhábbak. Fizettek élő borjúért 52—96 koronát, leölt borjúért 72—116 koronát száz kilogrammonként.

Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Ciegler György Mohács, — Egresi Gyula Bihar-Diószeg, — Lederer Luigi Fiume, — Szabó Mihály Nyiregyháza, Szénási Jenő Cegléd, — ifj. Bleyer Ferenc Kecskemét.

Budapesti ár- és értéktőzsdé.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 11.

Délítőzsdé. A buzakinál kielégítő, a vételkedv gyöngé. Lanyha irányzat mellett 15,000 métermázsa került forgalomba, 2½—5 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek közül rozs tartott, a többi bágyadt. Időjárás derült, szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.96— 7.97
Rozs októberre	6.76— 6.77
Zab októberre	6.23— 6.24
Tengeri júliusra	5.21— 5.23
Tengeri augusztusra	5.28— 5.29
Tengeri 1902. májusra	4.92— 4.93
Repce augusztusra	12.90—13.—

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	7.99— 8.—
Rozs októberre	6.79— 6.79
Zab októberre	6.24— 6.25
Tengeri júliusra	5.20— 5.21
Tengeri augusztusra	4.92— 4.93
Repce augusztusra	12.85—12.95

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	622.75
Magyar hitelrészvény	627.—
Leszámitolóbank részvény	429.—
Rima-Murányi vasmű részvény	433.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	628.50
Közuti vasut	571.—
Városi villamos vasut részvény	278.50

S z e s z ü z l e t .

— Július 11. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslák: 12.90—13.— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 11. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 75—78 fillérig, Oreg közep páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 84—86 fillérig, Fiatal közep páronként 251—320 kilogramm sulyban 84—85 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 84—86 fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közep páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 82—84 fillérig. Közep páronként 240—260 kilogramm sulyban 80—82 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 80—82 fillérig. Sertéslétszám. Július 9. napján volt készlet 52,580 darab, Július 9. napján felhajtott —48 darab, Július 9. napján elszállított 628 darab, Július 10. napján maradt készletben 52,000 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsdén.

Budapest, július 11.

Magyar aranyjárdék 40/o	118.—
Magyar koronajárdék 40/o	93.—
Magyar arany 41/20/o	120.25
Magyar ezüst 41/20/o	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.20
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyerménysorsjegy kölcsön	173.50
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	144.50
Oszták papírjárdék	98.75
Oszták járdék ezüst	98.75
Oszták járdék arany	117.60
Koronajárdék	95.75
1860-iki államsorsjegyek	140.—
Oszták magyar bankrészvény	1640.—
Magyar hitelbank részvény	632.50
Oszták hitelbank részvény	629.—
Oszták-magyar államvasut	633.50
20 frankos arany (Napoleon-dór)	19.04
Német birodalmi márka	117.47
London	239.80
Páris	95.15

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsin reggel	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnaig este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	5.08
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	9.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbeséről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbeséről szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

A nyaraló- és fürdőző közönség

szíves figyelmébe ajánlom

40,000 kötetes kölcsönkönyvtáramat,

Aradon, Átzél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

melyben minden ujdonság megjelenés után azonnal több példányban kapható és a melyben a magyar, német, francia és angol irodalom összes jelesebb termékei képviselve vannak.

A vidékre való elküldésre és visszazállításra nézve a legnagyobb kényelemről gondoskodtam. Annyi művet szolgáltatok ki, amennyi egy óra elegendő. Az el- és visszaküldés egy lakattal elzárta lakámban történik, amelyben mindannyiszor mellékelve van a nyomtatott és a ládika tetejére ráragasztandó cég-cím, úgy, hogy a kényelmetlen csomagolás, sőt még a címzés is teljesen mellőzhető.

A könyvek ujak és tiszták.

Az összes jegyzékek ingyen.

Kölcsöndíj közönséges havi bérletre 1 koroná 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér. Legújabbban érkezett Szomaházy: „A színház.”

A vidék legteljesebb ifjusági kölcsönkönyvtára, melyben minden számottevő ifjusági irat, az összes klasszikusok stb., magyar, német és francia nyelven kaphatók, ugyszintén az összes ujdonságok is.

A kölcsön díj a tanuló ifjuságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

KERPEL IZSÓ

könyv- és papirkereskedése

Aradon, Andrassy-tér 20-ik szám. (Arena-épület.)

C S A R N O K .

A halhatatlanság.

Irta: Pekár Gyula.

(Folytatás.)

II.

Megtörtént. Minden a legkitünőbbben sikerült. Feladta Cherso-ban az egész tömeg nyomtatott gyászjelentést és írott „szomorú hirt” s aztán ugyanezzel a postával a legközelebbi hajóraült. Viharos volt a márciusi Quarnero, — egy pillanatra csakhogy igazzá nem lett a költött tengeri szerencsétlenség... Remete Oszkár dideregve állott a fedélzeten s egy percre le nem vette volna a szemét a postaszákról. Ideges figyelemmel kísérte még akkor is, mikor Fiumében az egész holmit átkérték a vonatra. Ott már nem őrizhette tovább, hát kimerülten bujt el egy vasuti szakasz sarkába.

Nagy nyughatlanság kezdett erőt venni rajta s ez a nyugtalanság csak annál jobban nőtt, mennél közelebb röpitette a vonat Pesthez... Nem tudta behunyni a szemét egész éjjel, minden állomáson a szíve dobant s megijedt még a folyosón elhaladó kalauz lámpásától is. Ha valaki most ráösmerte, ő rá — a halott-ra!... Az a gondolat, hogy ő most már tényleg halott — legalább a világ szemében — furcsán borzongatta meg olykor. Boldog volt, mikor az esős hajnalban kiugorhatott a vonatból azon a fehérmegyei állomáson. Valahonnan kocsit kerített s találmra elbajtatott a legközelebbi faluba. Mikor végre becsukhatta maga mögött a nyomorult korcsma szoba ajtaját, megkönnyebbülten sóhajtott fel. Hirtápadtan rogyott le az árpa s mélyen elaludt. Rosszat álmodott. Kinos riadással ébredt fel.

Dél volt. A piszkos korcsmai ablak előtt finom márciusi eső szitált, de rajta át diadalmasan özönlött be már a tavaszi napfény. Pillanatra nem tudta, hol van, hanem a napvilág már is megfordította lelke aggodalmas indulatát. Egyszerre aztán diadalmasan kiáltott fel:

— Dél van! — suttagá — a tegnap esti

postát már régóta szétszötták . . . e percben már rólam beszélnek, rólam az egész városban! Szinte látom a csoportokat az utcán, hallom a sajnálkozó moráját: „Szegény Remete! . . . ilyen fiatalon . . . igaztalan volt a világ iránta . . .” No szegény Remete, e percben már halhatatlan vagy!

Nem birt magával kitörő örömeiben. Szűk lett neki a kis korcsmai szoba. Hanem azért még se mert volna kimenni. Gyermekesen vad taglejtésekkel száguldott fel s alá egy darabig, míg végre kimerülten állott meg az asztalnál. Meghatott komolysággal sokáig nézegette magát abban a kis babatükörben, amit rajta talált.

Hanem az ujságok, ez a temérdek hírlap, ami holnap reggel mind gyászkeretben, arcképpel fog megjelenni? Hogy fogja ő ezeket megkapni? Behívatta a korcsmárost s mialatt ebédet rendelt, beszélt vele a dolgról. A korcsmáros megnyugtatta: délután azonnal beküldet az állomásra s ha kis pénzbe kerül is a dolog, holnap délig minden reggeli lap a tekintetes ur kezében lesz.

Hiába rendelte a nagy ebédet, — egy harapást se tudott volna lenyelni. Mindegyre az óráját nézte. Mult az idő már esteledni kezdett. A messze távolból mintha hallotta volna a délutáni vonat fűtyét, — összereszt. Hátha jön valaki ezzel a vonattal, aki még a lapok előtt hirt hoz a pesti mozgalmakról? Majd megőrült nyughatatlanságában. Egyszerre hangoztat halott kívülről, a folyósóról: Pestről érkezett egy utas. Nem birt magával, felszakította az ajtót és kirohant. A korcsmában a söntés előtt csakugyan egy szegény kis kereskedelmi utazó beszélgetett a gazdával: csöndesen, szinte szomorúan.

— Ön Pestről jön, — dadogá Remete Oszkár. — no mi ujság Pesten? Nem halt meg valaki? . . .

— Dehogyan is nem! — dörmögé a sáros ügynök, — nagy szomorúság . . .

— Ki halt meg? — kérdé ragyogó arccal a költő.

— Ah, szegény ember! . . .

— De kicsoda?

— A sógorom . . . Lustig Ábrahám . . . Isten nyugosztalja . . .

Remete Oszkár ismét bezárkózott a szobájába. Halhatatlan volt már kétségkívül, de kíváncsiságában oly nyughatatlan, hogy nem tudta, mit fogja kiállani ezt az éjszakát. Sem is hunyta be a szemét egész éjjel. . .

III.

Reggel volt ismét, esős és komor márciusi reggel. Órájával kezében ott ült az ablaknál s a függöny résén át óvatosan nézett ki az utcára. Már régen elhangzott az első vonat fűtye . . . A szemben levő szatócsbolt ajtajában két ember egy képes napilapot nézegetett. Oh, ha elkerülte volna! De nem merte; biztos volt benne, hogy az ő arcképe van ott a címlapon s ráösmernek . . . Az utca feneketlen sarában nehezen görögtek tova a parasztszekerek s a bennülők olyan közönyösöknék látszottak. Remete Oszkár vigasztalódott: nyomorult falu ez, nem csoda, ha itt még nyugodt a nép . . . De telt az idő, dél lett, aztán délután, aztán már-már esteledni kezdett s a lapok még se jöttek. Gyilkolt volna . . . Végre lelkendezve, sárosan berohant a korcsmáros a nagy paksamétával.

A többire alig emlékezett az ifju költő. Pár pillanat múlva a feltépett, kibontott ujságok papirhalmaza boritá a szoba padlóját. Mintegy sóbálványnya változva ott állt közöttük Remete Oszkár; arca halászápadt volt, nem hitt a szemének. Nem volt gyászkeretben egy ujság sem, — nem látta az arcképet egy képes lap homlokzatán sem! Egy vezércikk se szól róla, egy tárca sem említi a nevét . . . Mi történt? Összebeszéltek volna az ujságok, hogy agyonhallgatják a fővárosi gyászmozgalmat? Az örület sajtáságos türelmével vette sorra a lapokat ismét egyenkint, de úgy reszketett a keze, hogy a betűk vitustáncot jártak előtte. Nézte a napihíreket: — semmi; nézte az irodalmi rovatot: semmi . . . Végre a „gyászrovatra“ tévedt a szeme: „meghaltak: Remete Oszkár magánzó 24 éves korában . . .” Kezdte az esztét veszíteni, de azért csak keresett lázasan az ujságokban tovább. És talált ilyeneket: „Szerencsétlenség az Adrián. Kirándulók csóna-

káznai mentek . . . vihar . . . halászkok segítségükre siettek . . . há! Istennek csak egy áldozat: Remete Oszkár, pesti fiatalember, az illető, mint mondják, verseket is irt . . .” — „Végzetes csónakázás áldozata lett egy fiatal költőjelölt, Remete Oszkár. Az illető inkább excentrikus nyakkendői által tűnt fel, semmint tehetségével . . .” — „Rendőri hírek: a vizbe-fult Remete Oszkár . . .” Egy cinikus lap ezzel jellemezte költői működését: „Isten bocsássa meg neki gyöngye verseit” . . . Aztán a többi ujságokban véges-végig semmi sem állt, vagy csak ennyi a gyászrovatban: „Meghaltak: Remete Oszkár . . .”

A kiszakított, vagy kivágott apró papírszeletek ott heverték előtte az asztalon. Mialatt agyában örvényzsel keringett az örület, — gépiesen, mintegy írói szokásból egyenkint tűzögette fel ezeket a szeleteket egy fehér lap papírosra. Egyszerre aztán felordított és felugrott: —

— Hazugság, — gázság! Még most is ámitják a népet . . . az ország gyászol s agyon hallgatják! . . . ril, azonnal Pestre — —

Igen, de hogyan! Hisz ráösmernek! Borbélyt hivatott s lenyiratta hosszú haját. Napok óta nem borotválkozott már s kinőtt bajusza és szakállá felismerhetetlenné tették amugy is elváltozott, beesett arcát.

Kocsit nem kapott, hát sárban és esőben gyalog vágott neki az állomásnak, hogy elérje még az esti vonatot.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Julius 11. —

Fehér Kereszt szálloda. Rosenfeld Mór utazó Budapest. — Nagy Antal magánzó H.-M.-Vásárhely. — Dobracsek Nándor utazó Budapest. — Keppich Ede utazó Budweis. — Kiss Ödön utazó Budapest. — Breier Gyula utazó Budapest. — Rosenbaum Mór utazó Budapest. — Lust Armin utazó Budapest. — Seres Nándor kereskedő Pozsony. — Gross Ignáz utazó Budapest. — Steiner Ferenc utazó Budapest. — Russ Adolf gyáros Frankfurt. — Löwinger Miksa utazó Bécs. — Schimesek Ferenc igazgató Bécs. — Wiener Ottó kereskedő Bécs. — Bachman Róbert kereskedő Bécs.

Központi Szálloda. Martens Casar igazgató Mezőhegyes. — Haldek György gazdász N.-Szt.-Miklós. — Dr. Szigeti Miksa ügyvéd Temesvár. — Kohn Lajos kereskedő Csermő. — Hempel Károly utazó Stuttgart. — Könn Zsigmond utazó Bécs. — Kölbl Adolf utazó Bécs. — Gross Zsigmond utazó Budapest. — Engalsman Zsigmond kereskedő Szeged.

Vass Szálloda. Potorán István kir. bíró Debrecen. — Hanák János jegyző Beél. — Linter János járási állatorvos Beél. — Linter István tanár Budapest. — Romsauer Antal utazó Bécs. — Rozner Sándor utazó Bécs. — Satler Zsigmond utazó Bécs. — Kanitz Emil utazó Budapest. — Neugebauer Henrik utazó Bécs. — Vándor Károly hivatalnok Budapest. — Szántó Lajos utazó Budapest. — Enst Béla utazó Budapest. — Cuc Endre hivatalnok Temesvár. — Sand Emil utazó Bécs. — Wurm Dániel utazó Prága. — Beregi Oszkár Arad.

NYILTTÉR.*

KÁNYA GÉZA

sör-csarnokának kerti helyiségében

ma pénteken, f. évi július hó 12-én

Gyurkovits András

kedvelt cigányzenekara

HANGVERSENYT

rendez,

melyre a nagyérdemű közönség tisztelettel meghívatik.

Kiváló tisztelettel:

KÁNYA GÉZA,
vendéglő-tulajdonos.

BORHOZ LEGJOBB!!

KITÜNO ASZTALIVIZ

és

221

NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL

Ma pénteken, f. évi július hó 12-én

és a következő napokon a

KÖZPONTI SZALLODA

kerthelyiségében

A HÍRES DUNA-GYÖNGYE:

női-zenekar

Zvilling Paula k. a. vezetése alatt

NAGY

HANGVERSENYT

tart.

☉ A társulat 5 női tagból áll. ☉

Kezdeté 8 órakor. — Szabad bemenet.

★ Kitünő konyha. ★ Hamisítatlan borok. ★

Bővebbet a falragaszok.

Számos látogatást kér

Nagy Lajos,

926

bérlő.

Soborsini
takarékpénztári
részvények

nagyobb számban

elfogadható árak mellett eladók.

Ajánlatok S. alatt a kiadó-hivatalba kéretnek.

Egy

927

gyakornok

és

egy irodatiszt

alkalmazást nyer

Bing Ede cégnél.

Árverési hirdetemény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke több városi földterületnek 1901. évi október hó 1-től 3 évre való bérbeadása iránt folyó évi július hó 22-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár:

1. A jelenleg Bolyos István által bérelt Sztupin réti 98²²⁷/₁₁₀₀ holdra nézve holdanként 17 kor. 20 fill. évi bér.

2. A jelenleg Glück Károly által bérelt Balta Mika dűlőbeli 73¹⁴⁸/₁₁₀₀ hold földre nézve 23 kor. 40 fill. holdankénti évi bér.

3. A jelenleg Gruber Gyula által bérelt szurduk dűlőbeli 45⁶⁴⁷/₁₁₀₀ hold földre nézve 14 kor. holdankénti évi bér.

4. A jelenleg Igaz István által bérelt nagylegelőbeli 57—60. sz. 20⁶⁴/₁₁₀₀ hold földre nézve 33 kor. évi bér.

5. A jelenleg Jovanov Trifu által bérelt verseny-éri 1—46. számú 21³⁵⁰/₁₁₀₀ hold földre 40 kor. holdankénti évi bér.

6. A jelenleg Ifju Kristyóri János által bérelt 3. sz. 51, illetve 49⁷⁰⁶/₁₁₀₀ hold földre 38 kor. 50 fill. évi bér.

7. A jelenleg Putarity Gavra által bérelt nagykaszály dűlőbeli 100 hold földre 25 kor. 60 fill. holdankénti évi bér.

8. A jelenleg Stern Sándor által bérelt a simándi ut mellett fekvő 5⁴²⁷/₁₁₀₀ hold földre 20 kor. 20 fill. holdankénti évi bér.

9. A jelenleg Virágos István által bérelt Balta Mika dűlőbeli 8⁷⁹⁵/₁₁₀₀ hold földre 18 kor. 20 fill. holdankénti évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni a szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénzmellékeltve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi július hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

99574—28100. F IV. sz.

Hirdetemény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehéreneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

állomáson	1. évi július hó
Debreczen	12-én d. e. 9 óra
Szeged	18-án d. e. 9 óra
Arad	30-án d. e. 9 óra

Budapest, 1901. július hónapban.

Az igazgatóság.

„Balf kénes iszapfürdő“

Sopron mellett,

a hasonnevű vasúti állomás közvetlen tözsomszedságában.

☛ Téli és nyáron nyitva. ☛

A gyógyfürdő erdős hegyektől védett gyönyörű völgyben terül el. Pormentes ozonidus levegő.

Javára van: izom és izületi csúz, csuzos hűdések, köszvényes izületi lob, idült izzadmányok, görvélykór, bujakór, idült fémmergezés, az idegek betegségei, a légzőszervek hurutjai, idült bőrbetegségek, sérülések és különböző csontbántalmaknál.

Gyógyhatányok: Meleg kénes fürdők. Kénes-vasas lápfürdők, melyek női bajoknál és idült csuznál használnak (a hivatalos vegyelemzés szerint vasoxyd tartalomban 18-szor oly erősek, mint a világhírű Marienbadi moorfürdők.) **Villamos kénesvizfürdők.** (Dr. Gärtner módszere szerint.) melyek főleg idegbántalmaknál alkalmaztatnak rendkívüli sikerrel, **villamos fényfürdők** elhízás ellen. **Szénsavas pezsgőfürdők** szív- és idegbajok ellen, dr. Reitlerféle forróleg készülékek. **Hidegvizgyógyintézet.** Az összes fürdők a mai kornak megfelelően, a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve.

100 ágyra berendezett **állandó munkás sanatorium**, mely a magas belügyminiszteriumnak 1899. évi november hó 15-éről kelt 117214/Vl. számú rendelete értelmében az ország összes törvényhatóságainak, nemkülönben a betegsegélyző penztárak figyelembe ajánlatott. A m. kir. államvasutak alkalmazottai ezen sanatoriumba utaltatnak fürdőhasználat céljából. Ezen munkás sanatorium betegei napi 1 frt 08 kr.-ért teljes ellátás, u. m.: étkezés (reggeli, ebéd és vacsora) lakás, takarítás, világítás és a meleg kénes fürdők használatát élvezik.

Ivó kúraul a kénes savanyuvizforrások és egy főleg a vese és hólyagbántalmaknál kitűnő gyógyhatású **lithiumos savanyuvizforrás** lesz használva, mely utóbbi savanyuviz 25 üvege (fél liter) 5 koronába kerül.

Bővebb felvilágosítással szolgál: **Balf kénes gyógyfürdő igazgatósága**, vagy a tulajdonos **Med. dr. Wosinski István**. Posta, vasúti és telefon állomás a fürdőtelepen. 857

7825—1901.

Hirdetemény.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-cz. 3. §-a alapján kereskedelmi miniszter önméltósága a következőket rendelte el:

„Robbanékony áruknak a szállítási eszközökből való kirakása és hazaszállítása vásárnapokon, va-

lamint Szent-István napján, egész napon át végezhető.“

„A kézi zálogüzletekben a zálogtárgyak bezálogosítása és kiváltása vásárnapokon déli 12 óráig végezhető.“

Jelen rendelet a kihirdetés napján életbe lép.

Arad, 1901. június hó 10-én.

Sarlot,
főkapitány.

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknekél

az

Kellemes ízű! Umberto Nem keserű!**China-vasbor.**

Az Umberto-bor China és vasat, e két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kellemesen adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngékedők és lábadozók ne mulasztják el egyszeri kíséreltetel meggyőződni e kivaló gyógybor hatásáról. — Az **Umberto** China-vasbor egyszerűen gyomorerosító, sőt vérszegény betegeknekél egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy felliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesitem, hogy Umberto china vasborra betegeimmél, különösen ideggyengéknél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.

Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápoly Nándor.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárban az „Isteni gondviseléshez“

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

19484—1901. I. szám.

Pályázati hirdetemény.

Vöröstorony állomáson át a nemzetközi forgalom előreláthatólag f. é. augusztus hó 1-én megnyitandó lévén, a magyar királyi államvasutak Vöröstorony állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirtettetik.

A bérlet 1901. évi augusztus hó 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át, vagyis 1904. évi július hó 31-ig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az egy koronás bélyeggel el látott és „Ajánlat a vöröstoronyi pályavendéglő bérletére“ feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1901. évi július hó 20-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I) osztályánál nyújtan-dók be.

Bánatpénz fejében 200, azaz Kettőszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi július hó 19-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpenztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1901. évi július hó 6-án.

A m. kir. államvasutak
aradi üzletvezetősége.

(Utányomást nem díjaznak.)

291/1901. g. sz.

Árlejtési hirdetemény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a fa- és fémipari iskola külső ablakai kétszeri és a belső szárnyak egyszeri festése iránt folyó évi július hó 15-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 336 kor. 50 fill. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi július hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

2916—1901. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A battonyai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közírré teszi, hogy Molnár István végrehajtónak Molnár Péter végrehajtást szenvedő elleni 576 korona tőkekövetelés iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék (a battonyai kir. járásbíró) területén lévő, a magyar bánhegyesi 10. sz. tjkvben fekvő A+106. hrzi sz. ingatlanra 995 kor., a m.-bánhegyesi 176. sz. tjkvben A+95/b. hrzi sz. ingatlanra 544 kor., a m.-bánhegyesi 335. sz. tjkvben A+95/a. hrzi sz. ingatlanra 544 kor., a m.-bánhegyesi 350. sz. tjkvben A+422. hrzi sz. ingatlanra Molnár Péter jutalékára 1483 kor., a pusztá-bánhegyesi 69. sz. tjkvben A+998/a. 42/a. hrzi sz. ingatlanra 3382 korona s az ugyanazon tjkvben A+998/b. 37/a. hrzi sz. ingatlanra 131 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi október hó 7-ik napján délelőtt 10 órakor Tótbánhegyes község házában megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 99 kor. 50 fill., 54 kor. 40 fill., 54 kor. 40 fill., 148 kor. 30 fill., 338 kor. 20 fill., 13 kor. 10 fill. készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Battonyán, 1901. évi június hó 25-ik napján.

A battonyai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

925

Battonyai kir. albiró.

304—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a siketnéma iskola kibővítésével kapcsolatos berendezési tárgyak elkészítése iránt folyó évi július hó 15-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1255 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évi július hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,

aljegyző.

Üzletfelosztás és végeladás!

A férfi-divat, czipő- és kalapüzletem felosztása miatt hatóságilag engedélyezett

végeladást

rendezek és a raktáron lévő czikkek, férfi-, női- és gyermek-czipők, kalapok, ingek és nyakkendők, egyenruha czikkek stb. minden elfogadható árban eladatnak.

Az eladás naponta reggel 7 órától este 8 óráig történik.

Tisztelettel:

931

Márkus Lajos.

(Aradi Louvre)

Aradon, Andrásy-tér 15.

2637—1901. tkv. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A battonyai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közírré teszi, hogy Czéh Istvánné végrehajtónak, Orbán Mihály végrehajtást szenvedő elleni 400 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék, (a battonyai kir. járásbíró) területén lévő, a battonyai 198. sz. tjkvben fekvő A. I. 1—2. sor 1143., 1144 hrzi számú ingatlanra az árverést 886 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi szeptember hó 9-ik napján d. e. 10 órakor ezen kir. járásbíró telekkönyvi helyiségében megtar-

tandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 88 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatti kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Battonyán, 1901. évi június hó 12-ik napján.

A battonyai kir. járásbíró mint tkvi hatóság.

924

Battonyai kir. albiró.

Előpatak gyógyfürdő,

melynek több kiállításon kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb bálné-olugusai által a világ legelső érvényes, vasas savanyúvizének jelentetett ki.

Az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásúknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor-és belzsabában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rásztkor és kedélykorban, idegbajokban máj- és lép-daganatokban, az epe kivetető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, fejlődési sápkorban s az ezen alapuló hőszám zavarokban és különösen verszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és fűvénykő lerakódás, s húgykőképződéseknél, a méh idült tömüléseinek, daganatnál, felfolyásban, a nemi részek gyengeségeiben, angol korban, köszvény és csüzbajokban.

Az ásványvíz használatával kapcsolatosan ujonnan berendezett meleg és hideg ásványvízfürdők, hidegvíz gyógyfürdő, massage áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár, távirda, posta, 600 szoba áll a közönség rendelkezésére, napi ár 1 kor. 60 fillértől fennebb, szobák árai május 15-étől július 1-éig és augusztus 15-től szeptember 15-ig 30 százalékkal olcsóbbak. Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni, van gyógykonyha is.

Szórakozásul vannak parkok, erdei fenyves sétányok, olvasó, zongora és társalgó termek, Lawn-Tennis, tornaszat, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások: ugyszintén egy elsőrendű cigányzenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességben részesülnek.

A bármely irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut állomáson szállnak ki, honnan az 1 óra távolra eső Előpatakra magán és társaskocsik szállítják a gyógyvendégeket.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad.

Előpatak, 1901. év május hó.

856

A fürdőigazgatóság.

Lóárverés.

Közírré tétetik, hogy Mezőhegyesen a ménesnél folyó évi július hó 14-én reggel 9 órakor:

24 drb. anyakancza (nagy-részen befedezve),

13 drb. különféle kóru fiatalabb kancza,

85 drb. különféle kóru herélt ló és

20 drb. használati igás és nyerges,

összesen 142 darab kislejtezett ló nyilvános árverés útján azonnali kézpénzfizetés mellett eladatni fog. 880

Mezőhegyes, 1901. június 25.

A ménesparancsnokság.

M. kir. államvasutak üzletv. Szeged.

21237—1901. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a rumai felvételi épület és áruraktár kibővítése és a kibővítéssel kapcsolatos átalakítási munkáinak végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, egy-ségárjegyzék, szerződési tervezet, ajánlati minta és pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Szegeden a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási és építési osztályában és a mitroviczai osztálymérnökségnél megtekinthetők.

Ajánlatok legkésőbb 1901. évi július hó 18-án déli 12 óráig nyújtandók be a szegedi üzletvezetőség titkárságánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a rumai felvételi épület és raktár kibővítésére.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, 1901. évi július hó 17-én déli 12 óráig 650 kor., azaz hatszázötven korona teendő le mint bánatpénz a magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb utolsó napi árfolyam szerint számítatnak, de soha névértéken felül.

Csak idejében beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beérkezett ajánlatok és bánatpénzek tértívennyel adandók fel.

Szeged, 1901. június hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjaztatik.)